

STÁVKA

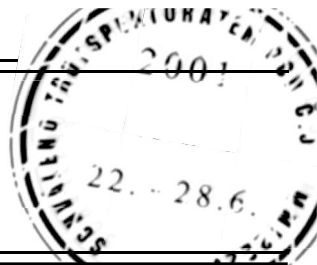
PRO DNY

22. - 28.6.

Jailbirdův výchovný zákon

SCHVÁLENO

Nejlepší učitelé by pravděpodobně byli
bývalí trestanci, ale ti nemají o
učitelská místa zájem.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

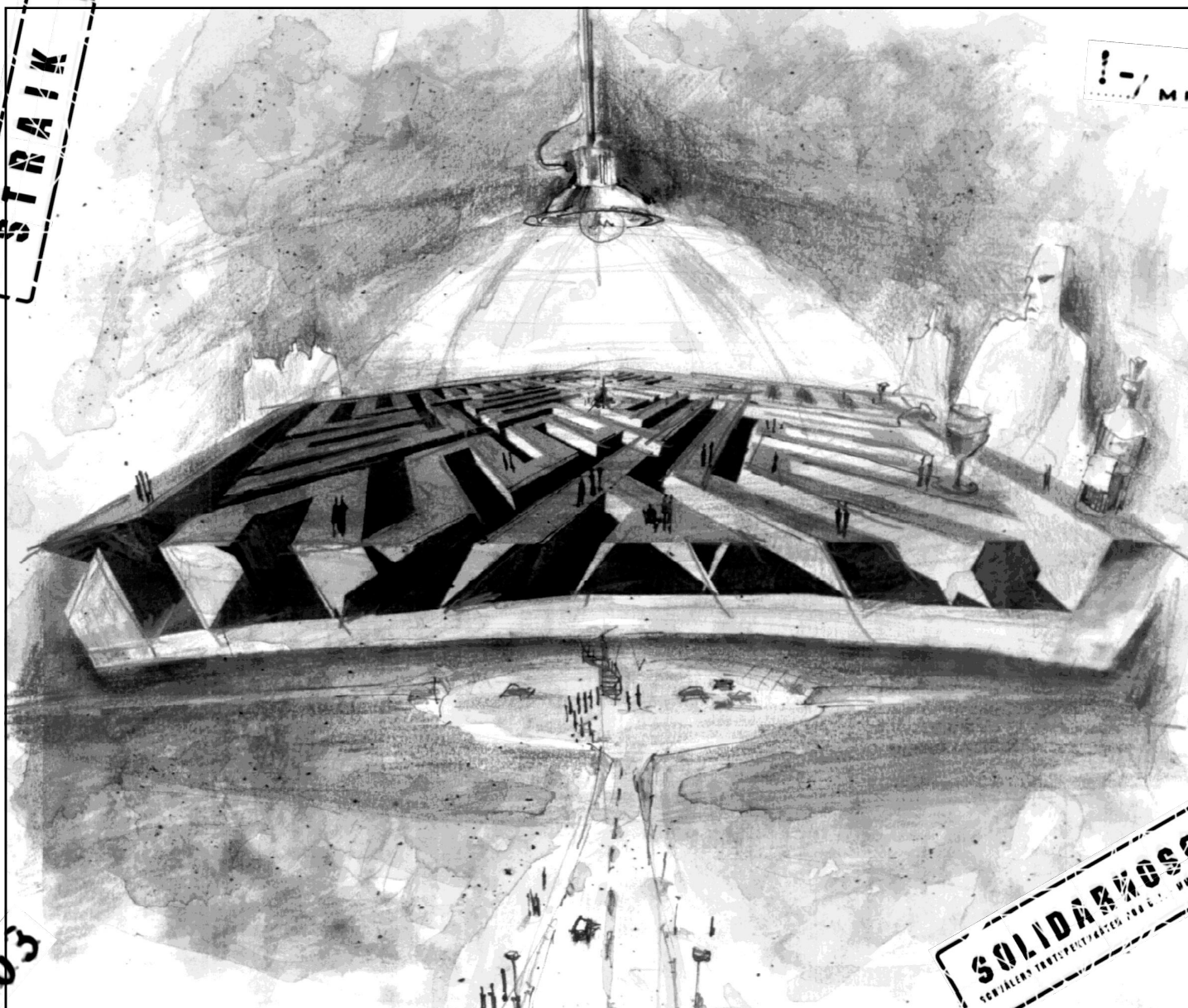
číslo - 3

pondělí - 25. června 2001

22. - 28. 6. - 2001

TRUTNOV

22.003 / MM

STRAIK**SOLIDARNOŠĆ**
**2 MATĚJOVA
POKOJE**

1P / 2ND

Dneska jsem tu zůstal sám. Překvapeně
jsem se díval za trutspektory - Křištofem, Bolkem,
Agnieškou, Lolkem a Jadvigou, kteří běželi a
padali ze schodů, přičemž se z jejich hrdel ozýval
řev: „Solidarność! Strai - koležanky!
Formacja! Bardzo magiczna, mystyczna,
bombasticzna!!!!“ Stihli mi přivázat diktafon na

krk a zapnout nahrávání. Obešel jsem několik
seminářů a představení. Pak jsem to zalomil.
Uvidím, třeba už si zítra zase budu moct otvírat
svobodně koš a tvořivě nakládat s kefirem. A třeba
se zase dostaví ta uklízečka s mýdlovou vodou.
Zdá se mi totiž, že na mně nějak zapoměla. Tak,
solidarność!

DNE 22. 28. 6. - 200

deník dětské scény - Trutnov - 2001

Otázky z dotazníku, jež dával svým přátelům v pařížských kavárnách Marcel Proust, jsme položili tentokrát členkám lektorského sboru sólové recitace

NA KOBEREČKU

U

KARTOTÉKA

DS 2001

Irině Ulrychové (pedagog DAMU Praha)

Na který nejstarší okamžik svého života si vzpomenete?

že přišel na návštěvu strýček a musel sklonit hlavu, aby se nepraštil o strop. To mi mohly být tak 2-3 roky.

Které své vlastnosti byste oželel(a)?

Těch je! Na prvním místě depresivnost, na druhém čím dál větší nesmělost, introvertnost.

Které povolání byste volil(a), kdyby vše bylo jen na Vás? (kdybyste nemohl(a) být tím, čím jste dnes?)

Pořád jsem velmi ráda učitelkou dramatiky, ale jsou chvíle, kdy toužím být knihovnicí nebo vyrábět hrnečky.

Která postava z historie je Vám inspirací, které si nejvíce ceníte a kterou byste vymazal(a)?

Inspirací je mi Gilgameš a jeho touha po nesmrtelnosti. Vymazala bych prototyp diktátora.

Jaké mužské vlastnosti si vážíte?

Samozřejmě klidné síly.

Jakou strategii volíte při průchodu labyrinty svého života?

Želví.

Do jakých dveří nevstupujete?

Tam, kde je napsáno: Neklepejte a vyčkejte příchodu sestry.

Josefu Valentovi (pedagog FF UK, DAMU)

Na který nejstarší okamžik svého života si vzpomenete?

Mám utkvělý dojem, že si vzpomínám, jak jsem ve věku kolem dvou let spadl ze schodů a mám dodnes rozčísnutou leb. Ale nejsem si tím jist, protože to vidím disociované jako film.

Které své vlastnosti byste oželel(a)?

Ješitnost a někdy akurátnost.

Které povolání byste volil(a), kdyby vše bylo jen na Vás? (kdybyste nemohl(a) být tím, čím jste dnes?)

U železnice, ale těžce to soupeří se stráží ochrany přírody.

Která postava z historie je Vám inspirací, které si nejvíce ceníte a kterou byste vymazal(a)?

To je pro exhistorika těžká otázka. Nevymazal bych žádnou, i když jsou mi některé nejděsnější.

Něco mezi tím by byl Otakar Kádner, první doopravdy profesor pedagogiky - byl to systematick, v jádru pozitivista, měl humor, byl dobrý učitel (i když byl univerzitním profesorem) a byl permanentně neučesaný.

Jaké ženské vlastnosti si vážíte?

Když mi nepřipomínají chlapy.

Jakou strategii volíte při průchodu labyrinty svého života?

Abych co nejméně ubližoval druhým i sobě - s tím, že vím, že nemůžu vždycky pomoci, natož prospět a tak si střežím tu linku neubližovat.

Do jakých dveří nevstupujete?

Na dámské WC. Ale chystám se na to, protože jsem tam ještě nikdy nebyl. Nebo dveře psychoterapie, náboženství atd.

- POSVÍTILI -

JSME SI NA

... seminář

- Práce s dětmi z perspektivy dítěte

Vstupujeme do atypické místnosti, do malého sálu MěÚ, a pomalu si zvykáme na malou intenzitu světla. Poměrně tmavá místnost se však za několik okamžiků prosvěcuje reprodukovánými zvuky neznámých strunných nástrojů, ke kterým se přidává zpěv mužů a žen ze vzdálené a exotické Afriky. Tlumočnice Alžběta Dvořáková rozdává všem seminaristům informační materiály. Stojí v nich: „Tanec v Africe není pouze druhem zábavy, ale je hluboce zakořeněn v rytmu našich životů. Autentický rytmus našeho bijícího srdce ovlivňuje náš puls v daných intervalech života, v různých obdobích našeho vývoje, a na jeho základě jednotlivci odpovídá na očekávané normy, hodnoty a ideály společnosti.“

Začíná rozcvička. (V našich zeměpisných šířkách by člověk na začátku lekce očekával spíše hru na babu.) Zpočátku, prvních několik vteřin se zdá, že jde o poměrně standardní záležitost, jenže všechno je jinak. Pomalé a vláčné pohyby se proměňují. Všichni seminaristé stojí ve velkém kruhu se svým lektorem a kopírují jeho pohybové kreace. Je to svěží, neotřelý, plný energie, emocí a vnitřního náboje. Pohyby se zrychlují, rostou a mění charakter. Seminaristé, tedy tanečníci, visí svými pohledy na vůdci celého společenství a i já se zapomínám. Již nejsem nestranným a odměřeným pozorovatelem. Sleduji pohyby, které znám jen z televize, jsem fascinován, unesen. Je v tom kus magie, začínají tleskat do rytmu. Schází tu jen chýše, žár afrického slunce, antilopy.... odkládám blok a sundávám si sandály, snad budu o kousek blíž, šel bych mezi ně, ale nemohu, jsou již příliš daleko.

Všichni seminaristé jsou pohybově nadaní. A i kdyby nebyli, strhne je spontánnost a autentičnost celého dění. A přece. Ačkoliv jsou všichni skvělí, uvolnění a jejich pohyb je přirozený, má ve svém projevu Frank Katoola něco...., jde o jemnou práci s těžištěm, detaily v tělovém napětí, dynamiku pohybu, mnoho maličkostí a drobností, jež vypovídají o kořenech, tradicích, životním stylu, koloritu a kultuře obyvatel Ugandy. Ach! Jo! Jojojo!

Po rozcvičce jsou všichni udýchaní a ranní únava je zapomenuta. Jeden z anglicky mluvících seminaristů volá: „Break, break...“ Smích! Lektor shrnuje minulé dopolední setkání. Včera šlo především o to, cítit hudbu a rozvíjet

emoce. Dnes se budou zajímat o možnosti jak poznat děti jako jednotlivce. Nabízí - nechte děti vyprávět příběhy, zpívat nebo jen povídat, co budou chtít. Přitom jen pozorně naslouchejte, všimněte si detailů a vnímejte jejich reakce. Tak se o nich dozvíte mnohé.

V další fázi semináře, po obsáhlém povídání o dětech, jejich potřebách, po zdůraznění potřebnosti týmové práce a výchovy dětí v jasně vymezených hranicích chování a jednání, se seminaristé, jejichž složením mi připomnělo včerejší diskusní klub, ve kterém se hovořilo o malém zastoupení chlapců v divadelních souborech, rozdělili do tří skupin. (Jestli někoho zajímá poměr M:Ž v tomto případě, doufám, že jsem dobře počítal - 3:14) Úkolem každé skupiny bylo najít si příběh, se kterým by začala pracovat. Jelikož nikdo dlouho nic nenavrhol, lektor se pokusil pomoci, k mému překvapení navrhl příběh Budulinka. (Typický ugandský příběh, není-liž pravda.) Skupiny dlouho vybírají a přebírají a hledají. Naleznou! Jejich úkolem je sdělit příběh s využitím pohybových, rytmických a zvukových, převážně nonverbálních prostředků, zvýrazněním emocí postav a nálady příběhu či situací. Samostatná práce ve skupinách byla poměrně dlouhá. K dispozici byly bubínky a mnoho jiných etnických hudebních nástrojů. Anglicky hovořící skupina si vybrala irský příběh o labutích, které byly 400 let zakleté a po vysvobození se nedokázaly sžít se světem, který se pro ně stal s odstupem času

cizím. Další parta se nechala nalákat Budulínkem a poslední liškou běžící k Táboru. Všechna témata byla skvostně ztvárněna a je nemožné dopodrobna vylíčit všechnu tu radost, imaginativnost, spontánnost a jiné -osti, a proto se o to ani nehodlám pokoušet.

Další část práce byla přípravnou pro zítřejší den. Ze zadání a následné diskuse vyplynulo, že při dalším tvoření budou všechny skupiny společně čerpat z motivů a témat již zpracovaných příběhů a pokusí se z jednotlivých situací vytvořit příběh nový.

A na závěr opět něco nepopsatelného. Seminaristé se naučili zpívat lidovou píseň, kterou zpívají na hranicích Ugandy a Konga dívky ve věku 12 - 16 let. Každý ze čtenářů nechť posoudí sám: (zápis výslovnosti i překlad jsou volnějšího rázu)

003 / MMI *Gaza*
Pio pio amba je mama
Bam čača mama na moana

Bud' sám sebou
Podívej se na matku a na dítě
A podívej se na ně, jak krásně tančí.

Seminář pro dnešek skončil, ale práce bude ještě čtyři dny pokračovat. Co další setkání přinesou? Jak se práce bude vyvíjet? Dnes ještě budu s F.K. připravovat rozhovor, nesmím se jej na to zapomenout zeptat.

Matěj

ODPOSLOUCHÁNO

... v diskusním klubu pro doprovod sólových recitátorů IV. kategorie a seminář A

Lektor: stále Jaroslav Provazník

Místo: SLŠ učebna 1

Stav elektrospotřebičů:

z provozu je vyřazen nejen lustr, ale pravděpodobně všechny elektrospotřebiče v budově

(pozn.: Obava viníka, že vychladnou hadi, je tedy zcela oprávněná)

Tentokrát (a už naposledy) o vystoupeních recitátorů IV. kategorie

Lektor se na místo schůzky dostavil v dobré náladě a s úsměvem v tváři, debatníci byli též v dobrém rozmaru, jen poloprobuzená trutspektorka měla menší problémy s adaptací. J. Provazník stručně shrnul včerejší sezení a zopakoval, oč se všichni společně snažili (kritéria nahlížení na dětskou recitaci – stránku vnější techniky, vnitřního vybavení přednášeče, roli učitele při přípravě přednesového textu). Připomněl, že poslední „povídací“ den by krom IV. kategorie měl brát v potaz i všechny tři přehlídkové dny jako celek.

Poté došlo k rozdělení účastníků na 3 skupiny – rodiče, učitelé a frekventanti semináře A. Úkol měli všichni stejný, pořídit si seznam vystoupení, o kterých by dnes chtěli mluvit – i s uvedením důvodu. Všichni se pustili do práce, Jaroslav začal procházet své poznámky a po chvíli využil metodu časového omezení a stanovil přesný čas ukončení výběru na 2 minuty. Tři diskutující kroužky zvýšily své úsilí a výběr dokončily ve stanoveném limitu. Poté lektor vyzval všechny skupiny, aby své návrhy přednesly a zdůvodnily. To se stalo a jejich výčet ukázal, že některá témata zvolily dvě skupiny nezávisle na sobě. Při debatě byly otevřeny nejdříve nejčtenější návrhy, které se povětšinou týkaly dramaturgického výběru textu, ale došlo i na konkrétní přednáškové výkony. Detailní popis debaty by asi mnoho nového nepřinesl, a proto se pokusím spíše zobecnit. Jedním ze zajímavých témat byla otázka, jak dnes interpretovat texty klasiků, zvláště pak Jana Nerudy. Takřka každý projevil svůj názor, leckdy značně subjektivní, ale pro mapování této oblasti potřebný a zajímavý. Další dramaturgickou otázkou byla interpretace textů Václava Čtvrtka, které se také objevily dva a dokonce ze stejné sbírčky lechtivých dospěláckých pověstí. Mnoho se mluvilo o vnitřním nasazení recitátora a o tom, jak někdy vlastní tělo trochu zklame přednášeče nekontrolovanou reakcí a nebo zmate (v případě kontrastu dosud dětské postavy a velké intelektové vyspělosti) posluchače. Debatou prošly i konkrétní případy, v nichž text nedošel sdělení a nebo způsob jeho výkladu prozradil, že nebyl zcela pochopen v druhém plánu. Líbilo se mi, že debata byla věcná a nezůstávala na úrovni „dojmologie“ a že parta učitelů, rodičů a seminaristů své názory dokládala co možná nejkonkrétněji. Svůj podíl na tom má i způsob moderování debaty Jaroslavem Provazníkem.

Seminář A, seskupení rodičů a učitelů, děkuji za zajímavě strávený čas poobědní.

ODPOSLOUCHÁNO

.... na rozborovém semináři pro sólisty IV. kategorie

Neděle 24.6. byla posledním dnem první části Dětské scény, věnované sólovému přednesu. Finále recitátorů obstarala IV. kategorie. Nejstarší a ve velké většině již ostřílení účastníci národní přehlídky si rozborový seminář přišli užít. Možná to bylo podtrženo právě závěrem jejich pobytu, kdy kromě vlastního vystoupení bylo třeba trochu myslet na časy odjezdů, ale hlavně na výměny adres a domluvy dalších kontaktů s přáteli, s nimiž po tři dny nejen poslouchali mladší kolegy, ale také tvořivě pracovali ve svém semináři (jeden zachycený příklad za všechny: před budovou SLŠ si chlapec s dívkou vyměňují adresy. On: „Určitě se uvidíme“. Ona: „Tak třeba zase za rok, jen aby nám tu přehlídku nezrušili.“ On: „To abysme jim to ministerstvo školství vyhodili do povětří, to by ještě viděli.“ - zachyceno C3) Výše uvedenými faktory však nebyl běh rozborového klubu nijak poznamenán. Zahajovalo se opět půl hodiny po poledni v aule SLŠ.

Lektoři však poslední den nezůstali beze změn. Za Emu Zámečnickovou, jež musela z pracovních důvodů předčasně odcestovat, nahradila ve dvojici s Alenou Palarčíkovou Eliška Herdová. Rozestavení diskutujících dvojic i způsob komunikace s recitátory zůstal zachován: Radek Marušák a Zuzana Dvořáková v horním pravém rohu místnosti, v levém dolním „okenním“ rohu Alena Palarčíková s Eliškou Herdovou a u nejbližší dvojici Jiřina Lhotská a Martina Longinová na místě nejbližší pro vcházející recitátory. Jen přícházení a odcházení bylo tentokrát více. Hlavně kolem blížící se druhé přibývalo loučení přes místnost slovy, pohledy a gesty.

A lektoři? Stejně jako v předchozí dny byli velice vstřícní, pozorní, citliví a přemýšliví, obraceli se především k recitátorům samým. Pozorovatele v následném drobném rozhovoru zajímalo, zda se jinak mluví k jednotlivým kategoriím (jde spíše o volbu slovníku, ale přístup

se snažíme mít stejný, jinak to nejde, shodovali se Jiřina L. a Martina L.). Mluvílo se o individualitě každého recitátora, o jeho vlastních názorech, o jeho cestě. Výraznějším tématem, které se podařilo pozorovateli zachytit, byly úvahy o vlastním interpretovetvosti, o vztahu ke skutečné výpovědi („nejde jen o kultivovanost a dobrou techniku, ale také o názor na to, proč a co říkám“ - *otázky po smyslu textů a důvodech jejich interpretace*).

„Textu je třeba nejdříve rozumět, vyložit si jej, teprve pak jej mohu nějak zpracovat a svým způsobem nabídnout. Netančím-li ráda, nemohu pravdivě, vyprávět cizími slovy o lásce k tanci, ono se to vždycky někdy vyklubne, nějak se to prozradí.“

Lektoři se velmi otevřeně, ale se stálým pozitivním akcentem, věcně dobírali odpovědi. „Možná to při čtení vypadá jako fráze, ale tyto rozhovory byly o skutečném partnerství lektora a recitátora, skoro by se chtělo napsat o pohledu staršího kamaráda na práci blízkého přítele.“

(zápis ID 7 in: DDS str. MMI2406 – 26).

Bylo zajímavé sledovat, jak se recitátory snažili porovnávat slova jednotlivých dvojic. Proto také téměř všichni obešli celý trojlístek lektorských dvojic. Možná právě tady se projevovala u řady interpretů zkušenost s přehlídkou, dokázali si vybírat z drobných odlišností v přístupu lektorů. Také již většinou nepotřebovali tolik mít za zády svůj doprovod, byli schopni si nejen vybírat, ke komu dojdou, ale také jak sami budou svou práci diskutovat. Inu zkušenost, která se hodí i do obecného života. Je to tak.

Zapsal Matěj

(doplnek ke zprávě: Pro pozorovatele bylo velkým zážitkem alespoň ve chvíli zhlédnout kousíček lektorského loučení. Možná by bylo užitečné vidět a zažít i pro samotné recitátory a jejich doprovod, jak se lektoři přátelsky oceňují a navzájem si říkají, co jim na přístupu toho druhého bylo milé, co jim pomáhalo, jak jim společně bylo dobře. Možná, že tento drobný pozorovatelský vpád pomohl poodhalit, proč se recitace letos odehrávala v příjemné atmosféře. Konec konců tajemnice lektorského sboru Olina K. prohlásila: „Víte, chci Vám říci, že na Dětské scéně jsem již poněkolkáté, vždycky byli lektoři hodně dobří, ale letos jste překonali všechny...“).

P R Ů V A N

č. 3

vstup starším 18-ti let zakázán

DETEKTIVKA OD GEORGE A MIRKY

JMENUJI SE PAN VŠETEČKOVIC A JSEM DETEKTIV - ŘEŠÍM ZÁHADNÉ VRAŽDY. ČTEĚL BYCH, ABYSTE MI POMOHLI PŘI ŘEŠENÍ JEDNE... NO ZKRÁTKA: V HOTELU PALMA ZEMŘEL JEDEN ČLOVĚK (PAN PEPE), TEDY PŘESNĚ ŘEČENO - BYL ZAVRAŽDĚN A JEŠTĚ PŘESNĚJI - OTRAVEN (BYLO MU 8 LET) MAM 4 PODEZŘELÉ, ALE NEJSEM SI JIST!

1. FRANZ EL NIÑO
MLADÝ PAN - BOHATÝ, PAN PEPE BYDLEL V JEHO DOMĚ.
"NEMŮŽU TO POCHOPIT... VRAŽDA V MĚM DOMĚ! KÝBYCH NAŠEL TOHO VRAHA, ŠNABŮ ZYCH HO..."

2. PETR LUKAŠ - AKVARIISTA
NEPRAVDOU SE DOZVĚDĚL, KDO JE JEHO OTEC. TEN SE HO ČTEĚL TO NAROZENÍ ZBAVIT - POLOŽIL HO DO VANIČKY A POSTIL PO ŘECE.
"VÍTE, TEN DEN JSEM ČISTIL AKVARIUM. A ROZBĚLO SE MI. A S MIM I FILTR, TEPLONĚR, PROSTĚ VŠECHNO. A PAK JSEM SE DOZVĚDĚL, ŽE PAN PEPE..."

3. PANI NOVOTNÁ
OBJEVILA HRTOVLU, ALE NIKDO NEVÍ, JESTLI JI JENOM OBJEVILA.
"VÍTE, RAJŠÍ SE MĚ NA NIC NEPTĚJTE! BYLO TO PROSTĚ STRÁŠNÉ! MYSLELA JSEM, ŽE OHDLIM!"

4. MICHAEL SCHÖN
ČLOVĚK, KTERÝ VYHRÁL 10.000. A TOUTO ČÁSTKOU ČTEĚL ZATLATIT DLUH, KTERÝ DLUŽIL ZAVRAŽDĚNĚMU.
"ČTEĚL JSEM MU VRÁTIT TY PENÍZE, ALE KNIŽ SE STALA TA VĚC... MOŽNÁ JSEM HO NEHĚL V LÁSCĚ, ALE TOHLE JSEM MU NEPŘÁL!"

TÍH OTĚM, KTERÝ SE HO K DYŠI ČTEĚL ZBAVIT!
ŘEŠENÍ: PAK PAN PEPE OTRAVIL SVŮJ 2. ROZBĚHLÝ TEPLONĚR P. LUKAŠ. PROTOŽE TĚŽE BYL

Dokonale vyvětráno

aneb okluzní průlet skrze sobotní představení sepsaný na kůži (opět gauč v kině) s členy divadla HUDRADLA

1) Momo - BRNKADLA, CVČ Lužánky Brno

Chaos. Mě se líbilo, že si vzali takovou „těžkou kládu“. Nebyly tam domakané přechody - světlo/tma, přestavby. Téma jsme pochopili. Představení jsme viděli potřeť. Nechápeme ale, proč se tam na začátku objevila loď. Nechápala jsem postavu Věčného Tajfunu. Bylo je dobře slyšet. Menší děti, které držely papírové domy, si mezi sebou povídaly a plazily na sebe jazyky, a to mě rušilo. Některé scény mi přišly zbytečné - viz řízek a rizoto. Možná by to chtělo trochu zkrátit.

2) Pět holek na krku - LDO ZUŠ Uherské Hradiště

Mě strašně mrzelo, že ten kluk mluvil tak potichu a já tak neslyšela to, co mohlo být důležité. Líbila se mi jeho intonace, v podtextu vyzněly věci, které asi menší děti nepochopily, my ano. Hledala jsem na scéně telefon, přišlo mi divné, že odpovídá rovnou z postele. To mě zase vůbec nevadilo. Nechápala jsem, že dívka měla na sobě celou dobu pyžamo a že na scéně stála postel pořád. Téma bylo hodně aktuální, z reality. Celkem se nám to líbilo.

3) Je mojí vlastní hradba ghett - Ěapka, ZŠ Videňská, Znojmo

Je strašně pěkný, že to hraji. Lídi by si to měli připomínat a mít k tomu účtu. Líbila se mi práce se sedmíráčným svícem. Měli jednoduchou a hezkou scénu. Mohli by možná využít ještě i další verše, o kterých říkali, že je ten čtrnáctiletý chlapec napsal. Mě by se líbilo, kdyby k tomu pouštěli diapositiv, celou dobu tam jen stojí. Možná by tak dokázali lidi víc vtáhnout do děje, podtrhli by téma.

Klimatizace pocitů recitátorů IV. kategorie

Po nedělním ranním přednesu byli ihned provětráni tito následující: Eva Marková, Radka Hrotková, Alena Skuhrovcová, Milan Novotný, Julie Goetzová. Všichni pouštěli po větru slova, která byla ihned zachycena.

...Jsem hrůzou bez sebe...mám křeč do kolena...uvolnění...jsem ráda, že to mám za sebou a je mi to trochu líto...smích...porota...autogramy až na letišti...já bych tady ještě byla...až do čtvrtka...nemůžeme si připlatit tělocvičnu?...hrubej koberec...spící porota...je mi, jako kdyby mě někdo vykuchal a vysál...líbilo se mi, když mi někdo řekl, že se mu to líbilo...

Trutnovské bubny (druhý pohled recitátorek)

ČT: Po vyčerpávající, šestihodinové, štrece skrze Českou republiku jsme konečně vypadly z autobusu. Po milém uvítacím rituálu (odevzdání poplatků a tak) jsme byly vylákány do parku exotickými zvuky. Ten podvečer se nám o program postarala skupinka svobodomyšlných mladíků, vyhrávající na africké nástroje na odlehlém trávníčku. Ono bubnování se nám vrylo do paměti.

PÁ: Náplň dne je perfektní. Přednesy, dílny, strava...nemaj chybu. Pesimisté skuhrají, že čtyři dny organizované zábavy nestačí (drazí pořadatelé, příště tak týden!). Večer klimbá nejedno oko, bylo to namáhavé. V tělocvičně nám opět rozproudivly krev vtipné ukázky ze seminářů. Následná disko je započata a ukončena dunivým hlasem bubnů. Kroutic se, dovádějíc a juchajíc a blbnuvší v útvaru „had“, vytváříme si jistou spojitost mezi bubnováním a abnormálně příjemně stráveným časem.

SO: Teorie potvrzena

12 a 3/4 hodiny nabitých legrací, hrami, poezií, dobrou náladou, vstřícnou atmosférou a jiskřivými úsměvy (přičemž už skuhrají i optimisté) opět uzavřel epilog úchvatné taneční mozaiky, jak jinak, než-li podmanivě bubnováním.

Závěr: Nedělního večera se již nedočkáme. Odjezd se nemilosrdně blíží. Bude se nám stýskat, ale kdykoliv zaslechneme rytmické údery bonga, vzpomeneme na tyto jedinečné chvíle v Trutnově. Kéž se poštěstí slychu i vám. Legendární bubny žijí dál v odkazu našich nových přátel.

ER.HÁ. a Á.E.S

Ofuk recitátorky

ze IV. kategorie

- Julie Goetzová

Průvan v neděli lehce ovál tvář recitátorky, která vystoupila s přednesem básně Jana Skácela - Děšť. Jemné, ženské, silné...

Průvan: Můžeš popsat svou cestu k přednesu?

Julie: Přišla jsem do dramtáku, kde byla naše zlatá paní učitelka. Taková naše všeobjímající koule. Nejdřív jsem se recitace bála, teď mě to hrozně naplňuje.

P: Pokolikáté přednášíš na celostátní přehlídce?

Julie: Jsem tu počtvrté. Úroveň pořád stoupá. Letos to bylo asi úplně nejpříjemnější. Na všechno bylo hodně času.

P: Jak bys hodnotila své dnešní „spolurecitátory“?

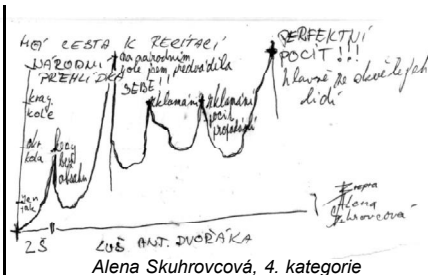
Dnešní recitátory...nevím. Líbila se mi více II. a II. kategorie, nejlepší byl přednes textu Kolo.

P: Po svém přednesu jsi vypadala zklamaně...

Julie: Já jsem se na své vystoupení strašně těšila, fíkala jsem si, jak to pěkně řeknu. Pak jsem ale cítila nějaký blok, nebyla jsem v tom dešti a neviděla jsem ho tak silně, jak jsem zvyklá, a tak jsem se do toho trochu nutila.

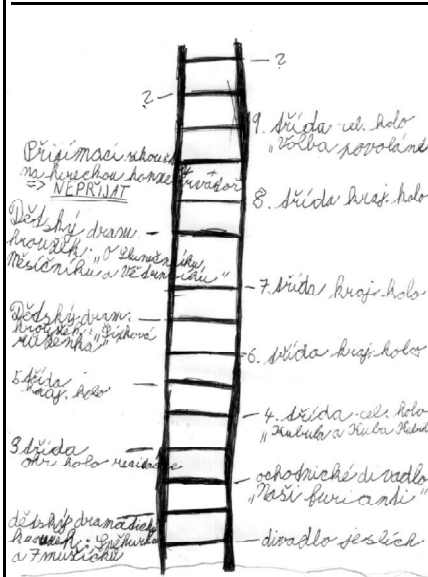
P: Proč sis jako text vybrala právě Děšť od Jana Skácela?

Julie: Mám strašně ráda Skácela - cítila jsem, že bych tenhle rok chtěla recitovat něco od něj - něco takového krásného, pozitivního, a Děšť byl přímo pro mě.

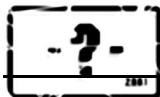
Alena Skuhrovcová, 4. kategorie

Cesty k přednesu

Milan Novotný, 4. kategorie

vstup starším 18-ti let zakázán

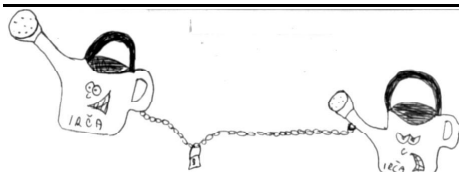

Kdo je kdo ?

Soubor HOP - HOP, ZUŠ Ostrov

Pod vedením ...

Hraje v pondělí v ND ...

Horní - Dolní, Dramatický kroužek ZŠ Sloupnice /pondělí, kino/

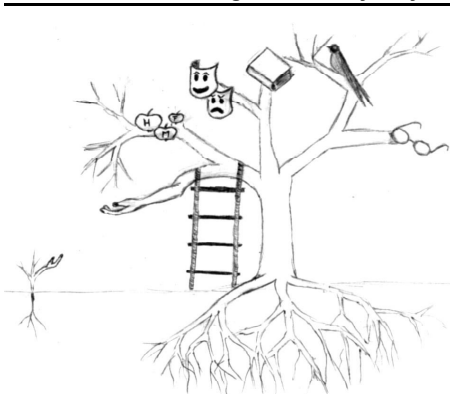
Od letošního roku se jmenujeme HORNÍ - DOLNÍ, to proto, že jsme ze 7 km dlouhé vesnice - Sloupnice (blízko Litomyšle), která měla vždycky dvě části: horní a dolní. Do školy se sjíždíme asi doprostřed - jedni zdola, druhí zhora. Je nás 19, nejmladší jsou žákyně 3. třídy a nejstarší jsou naše zlaté deváčky.

V našem kolektivu jsou pouze 4 (krásní) kluci - ze 6. třídy. Ale také 15 krásných dívek. Do Trutnova jsme se dostali díky našim učitelkám. Také jsme rádi, že je tu s námi náš František - pomocník. Doufáme, že se naše vystoupení podaří.

I když hrajeme lidové pásmo o lásce, zahrajeme si rádi i fotbal. Máme rádi hudbu, jako „The Offspring“, „Metalica“, „Lucie“, „Holki“ atd. Máme rádi školní dikotéky, které pořádáme u nás ve školní tělocvičně ve Sloupnici.

Ahoj, Horní - Dolní!!!!

Studio Divadlo Dagmar, Karlovy Vary

Hraje v pondělí ...

Dětská scéna a můj názor na její průběh

Čtvrtek – Příjezd byl nekomplikovaný. Podle zelených šipek jsme se dobře orientovali. Paní v prezentaci byly milé. Navečer jsme se ubytovali. Pokoje byly pěkné. Šli jsme se ještě projít ke kapličky na místo, kde byla bitva roku 1866... Usínali jsme a těšili se, co bude příštího dne.

Pátek – Snídaně – eňoňuňo, ale ZÁSADNĚ NEPŘIDÁVAJÍ MÁSLA! (Mají ho přesně na osobu, 1 osoba = 1 plátek másla). 8.15 něco jako zahájení, ale ne však úplně zahájení. 8.30 odvedly si nás lektorky do pracovny – do třídy. Začalo seznámení: Katka, Lenka, Jonáš... Nezapamatovatelné. Ale stal se zázrak – pamatovala jsem si to. Pak následovaly hry. A hrálo se a hrálo až do 11.00.

Pokračování příště, Veronika Kubová

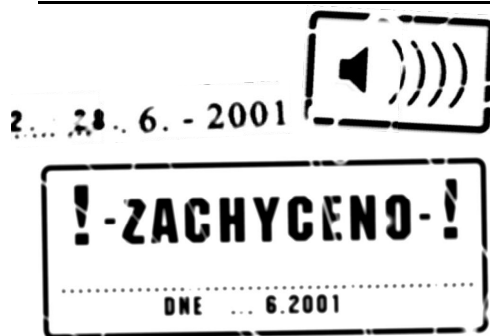
Vichry z holandských dělen a hor

Byli jsme rozděleni na dvě skupiny, byli tam překladatelé. Hráli jsem hry a cvičení - podobné jako děláme na dramaťáku. Například jsme stáli v kruhu a hráli na sopky. Postupně jsme vřeli a pak vybuchli. Také jsme stáli ve dvou kroužcích, menší byl uvnitř většího, byli jsme čely k sobě. Každému jsme něco popřáli, pak se otočili o jednoho člověka dál a zase něco popřáli, a tak jsme se seznámili a všichni si popovídali ...

My jsme zkoušeli dělat zvuky od nejslabšího po nejsilnější. Vždycky, když to došlo až nahoru, jsme pak říkali, co si právě představujeme a doprovázeli to pohybem. V jedné polovině jsme nacívovali příběh o indiánech, kteří dávali oběť bohům.

Zkusili jsme něco nového, poznali jiné soubory, naučili se s nimi komunikovat. Líbilo se mi, že na nás Holanďané mluvili anglicky, takže když jsme něco předváděli, museli jsme to udělat hodně výrazně v pohybu i gestech.

Vyplývalo z řeči členů souboru LDO ZUŠ Uherské Hradiště (Willy a Chlupatec) o nedělní dětské dílně

Frank Katoola

Otázka první – zahřívací*Jak jste se ocitl na Dětské scéně 2001 v Trutnově?*

V roce 1994 jsem se v Německu setkal s jednou z vedoucích osobností dětského divadla v České republice. Pak jsme se znovu setkali v Japonsku na festivalu dětského amatérského divadla, kde viděl moji práci a na základě toho mě sem pozval.

Otázka druhá – tážací*Jak byste charakterizoval Vaši profesi?*

Původně jsem učitel, ale taky jsem studoval divadlo, takže jsem se začal zabývat divadlem a tancem. V současné době vedu základní školu v Ugandě a tam se zabývám choreografií a psaním divadelních her pro děti.

Otázka třetí – s výrazně zvidavým kontextem*Co to obnáší vést v Ugandě základní školu?*

U nás jsou státní školy a potom ještě soukromé školy. Některé soukromé školy jsou komerční a jde jim o to vydělat peníze. Ale některé přihlížejí k osobnosti dětí a pracují s nimi na osobnostní úrovni. Některé školy pracují pro instituce jako církve, a také jsou školy pro mentálně nebo fyzicky handicapované lidi. Myslím, že naše škola je první školou, která kromě běžné výuky také podporuje divadelní umění.

Otázka čtvrtá – hloubavě hloubavá*Jakým způsobem dochází k propojení učebního procesu s divadlem?*

Záleží to na rozvrhu hodin. Většina rodičů v Ugandě by chtěla, aby jejich děti pracovaly podle běžného rozvrhu hodin. V Ugandě je ten problém, že se umění spíše zanedbává. Hlavním trendem je učit se matematiku apod.

V naší škole si myslíme, že je dost času na obvyklé předměty i na umění. Jednak máme zvláštní hodiny divadla a hereckého umění, dále pak v ušetřeném čase po večerech a o víkendech máme zvláštní programy, které rozvíjejí různé druhy umění. Každý rok také děláme projekt divadla ve výchově, putujeme po městech a po vesnicích a tak předkládáme jednotlivým společenstvím různé sociální otázky jako plánování rodiny, úmrtnost dětí, AIDS atd. Tyto aktivity děláme zadarmo. Dalším záměrem této školy je pomoci dětem, které mají talent, ale nemají peníze. Kromě 202 dětí, kterým školu platí rodiče, máme v současné době 23 dětí, které sponzoruje škola.

Otázka pátá – odbočovací*Na semináři jste říkal, že děti si vybírají často témata divadelních her samy. Jaká témata jsou to nejčastěji?*

Nejčastěji - dětská práva, ochrana dívek, témata, která se týkají života dětí žijících na ulici a chudoby. Často se o chudobě mluví v souvislosti s tím, že děti kvůli ní nemohou chodit do školy. Také si vybírají témata hravá, o zvířatech apod.

Otázka šestá – na kruhovém objezdu*Na semináři jste doporučoval, aby děti vyprávěly příběhy. Máte také svůj příběh?*

Narodil jsem se v Ugandě a byl jsem tam vychován. Na základní škole jsem se trochu věnoval hudbě, ale na střední škole mnohem víc. Věnoval jsem se také tanci a herectví. Ve třídě jsem byl vůdčí osobností, která řídila zábavu. Po střední škole jsem šel na vysokou pedagogickou školu a pak jsem absolvoval ještě divadelní akademii. Nakonec jsem získal vysokoškolský diplom v pedagogice. Nezačal jsem ale učit a začal jsem dělat to, co dělám teď.

Otázka sedmá – návodná*Proč v práci s dětským hercem využíváte především pohybových výrazových prostředků na úkor verbálního projevu?*

Především proto, že jednání mluví hlasitěji než slova. I když dospělí herci jsou v pohybu, má to mnohem větší dopad na diváka. Někdy pohyb mnohem silněji předává to poselství, které chcete předat, než slova. Je pravda, že pohyb je mezinárodní záležitostí, dá se jím oslovit téměř kdokoli. Tento seminář není jen o pohybu, ale o tom, jak děti mohou vytvářet divadlo ze svého úhlu pohledu. Ten je většinou hravý, plný radosti, pak jdou věci mnohem snadněji.

Otázka osmá – protahovací*Jak se Vám pracuje se zdejšími semináristy?*

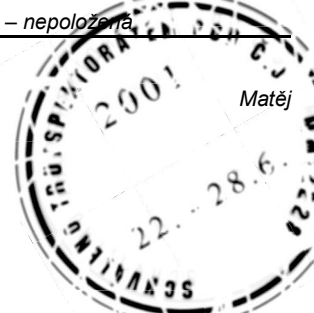
Myslím, že je to velmi zajímavé, pozitivní. Dobře spolupracují, jsou velmi inteligentní, chápou mnohem rychleji, než jsem myslel. To mi hodně pomáhá.

Otázka devátá – vyskakovací*Myslím, že v určité fázi práce jste si poněkud obtížně rozuměli, museli jste vzájemně vynaložit velké komunikační úsilí, abyste mohli společně pokračovat. Nebylo to způsobeno rozdílností našich kořenů?*

Měl jsem taky ten pocit. Nenazval bych to jiné kořeny, ale jiné prostředí. Je přirozené, že tím, kde jsme vyrostli, je ovlivněno naše myšlení, chování a jednání. A to je právě jednou z funkcí divadla, propojit mosty mezi prostředím. Věřím, že člověk, který projde tímto seminářem a podívá se na africkou divadelní hru, jí porozumí mnohem lépe, než ten, který seminářem neprošel. Až budou vytvářet svoje další divadelní hry, budou moci do nich něco nového vložit. Možná využijí muzikálnost, druh pohybu a někdo, kdo tu hru uvidí, to může a nemusí rozpoznat.

Otázka desátá – slíbená*Jak bude seminář pokračovat, jakým směrem jej povedete?*

Budeme se snažit udělat na konci nějakou ukázkou z toho, o čem jsme včera a dnes mluvili, aby lidé mohli ze semináře odejít s uceleným obrázkem. To je úkol na další dny. Samozřejmě stále bude pohyb a tanec.

Otázka jedenáctá – nepoložená

DNE 22. 28. 6. - 2001

ODPOSLOUCHÁNO

... již z druhého diskusního klubu pro seminaristy DS

Moderátorka: Jiřina Lhotská 22. 6. 2001
 Místo: Malý sál MÚ
 Zaměření: vystoupení kolektivů (dětských divadelních, recitačních a loutkářských)

Průběh akce:

Před začátkem rozborového semináře již nikdo nebloudí, seminaristé nejenže prochází "Bílým domem" (místní označení - pozn. Matěj) suverénně, ale tentokrát jim na cestu do suterénu svítí chodbová světla. Inu lektorka dokázala tvořivě využít svých konexí u MP. Sál neobvyklého půdorysu opět obsazuje cca 40 osob nejrozličnějšího věku. Opět zasedly typizované - v kruhu. Objektů k diskusi méně - dvě představení (obě jihomoravská). Navržený postup stejný - nejdříve první a jako druhé pak druhé. Již v úvodu ohlášen los na budoucího účastníka z řad lektorského sboru - pryť padl na Marii Poesovou.

MOMO (Brnkadla CVČ Lužánky)

I v tomto případě se diskutující rozdělili na ty oslovené a ty, kteří, místo oslovení příběhem děvčátka Momo, byli spíše zaskočení. Jako klíčové téma pro diskusi se postupně odkryla výstavba postavy Momo. Diskutovalo se nad tím, jaký úkol si přinesla do světa? jak a proč se tam vůbec zjevila? Protože podle dějové stavby měla jakési poslání, které ale nebylo jasné díky malé herecké vyzrálosti. Dalším tématem nesoucím pro diskusi hodně otázek byla volba prostoru. Poloaréna, ale patrně malé dosavadní zkušenosti v práci s ní, zatím neumožnily jevištními prostředky povýšit klíčové okamžiky (např. okamžik, kdy Momo spojuje ruce znepráteným, mnozí z diváků neviděli). Podobně nezřetelně se, podle názorů seminaristů, zjevovaly další postavy (metař, průvodce, děti), které však nesly další a podle všeho podstatné důvody. Poměrně často diskutující vyjadřovali obavy o to, jak se zúčastněné děti při tomto představení mohly cítit. Jiné hlasy však oceňovaly setkání několika věkových skupin na jednom kusu. Postatná část diskuse se věnovala snaze pojmenovat si téma - samo představení působilo plakátově, ale podle hlasu z auditoria i v tomto představení musí být téma a použité prostředky formulovány mnohem pregnančněji (i plakát má a vyžaduje svou poetiku).

Dále se hovořilo o časovém vymezení příběhu a vůbec o střídání časových i prostorových souvislostí (divák byl často zmaten náhlou změnou času a struktury). Jako divácky komplikovaná se ukazovala orientace na sdělování slovem než na jevištní jednání. Mluvílo se také o použitých prostředcích (oceněna stínohra a stylizovaný útlak časovým presem - např. rychlojidelna, demonstrace) a míře stylizace postav (v úvodu improvizující děti - vers. Žiži, Pepe želva a "šediváci"). V některých ohlasech zaznělo ocenění společensky angažovaného tématu. Při diskusi právě o tématu se ale také otevřely nevyužité možnosti předlohy (Ende píše o vnitřní ztrátě času, o vztahu mezi měřením a počítáním času a jeho prožíváním) ve vztahu k tématu viděné dramatizace (globalizovaný svět se zrychluje a tím ubírá člověku jeho vlastní prostor?). Do diskusí se svými postřehy odpovědmi a názory velmi zrale vstupovaly i dvě přítomné členky Brnkadel. Pozorovatel podle jejich způsobu diskutování a formulování myšlenek usuzuje, že práce v Brnkadlech je vedena také směrem k celkovému rozvoji a kultivaci osobností - lidí, nejen herců.

PĚT HOLEK NA KRKU (ZUŠ Uherské hradiště)

Diskutující si poměrně rychle pojmenovali téma představení - příběh o první dívčí lásce (ještě sněné), o samotě a potřebě být s někým (rodiče nemají, čas kamarádky jsou divné ...). Více nejasností se ukazovalo podle ohlasů s časovou kompozicí, nebylo jasné zda vše byl Natašín sen, nebo jsme byli svědky časové smyčky. Velký problém našli diskutující v postavě Prince Tichého, nebylo jasné, zda směšnost byla záměrným pokusem o vyhnutí se emocionálním scénám nebo šlo jen o pouhou neobratnost. Jako velmi příjemný a funkční nápad viděli diskutující zachycení Natašina vnitřního světa prostřednictvím Bílé a Černé. Stylizovaný a ukázněný projev obou protagonistek byl oceňován. Ale režijní nedůslednosti i tady pozorní diváci objevili - v jednání obě tyto postavy oscillovaly mezi vnitřními hlasy (svědomí?) a možná imaginárními přítelkyněmi. Oceněna byla kázeň a přesnost dívčích charakterů. Otázkou k další práci na ujasnění času příběhu je i pyžamo jako jediný kostým Nataši.

Přestože se diskutovalo včera jen dvě představení, času se opět nedostávalo.

V průběhu diskuse o prvním představení do Malého sálu vstoupila vylosovaná Marie Poesová (přišla v 17:23). Ve vřelé atmosféře kruhu si dokonce po chvíli odložila své elegantní sako. Opět, stejně jako včera Iřina Ulrychová, konstatovala, že témata i následné úvahy a názory seminaristů jdou podobným směrem, jímž běží diskuse lektorů. I Marie Poesová si činila pro svou potřebu (?) poznámky.

Zapsal Matěj

ODPOSLOUCHÁNO

... na diskusním klubu s vedoucími souborů

Místo: opět kolem hranatě oválného stolu v salónku Národního domu
 Čas: znova trochu po předem stanoveném limitu - naštěstí, alespoň jsme trochu vydechli po představeních

Počet osob:

celkem 14 (příznačné, 4 členové lekt. sboru, 4 zástupci souborů, 2 tajemníci, 1 fotograf, 1 trutspektor, 2 další osoby)

Omluveni:

1 osoba - (M. Poesová) je na diskusním klubu

Počet diskutovaných představení 2 (obě moravská)

Z pozice předsedy lektorského sboru zahájil debatu Jaroslav Dejl. Velmi příjemně. Připomněl již včera absolvovaný model - slovo vedoucího souboru o genezi inscenace a potom rozhovor o něm. Úmyslně nepřevádím další body diskuse na tento den, jelikož nebyly striktně dodrženy. Mezi lektorským sborem a vedoucími se rozvinula zajímavá debata, která hledala odpovědi na aktuální otázky, pojmenovávala problémy a oceňovala úspěchy a v níž nebylo důležité, zda ten, kdo právě mluví, je vedoucí, lektor či někdo jiný, ale to, o čem je řeč. Takhle vedená rozprava byla pro mne zajímavým zážitkem, přinesla mi též poučení, že vše je možné, pokud chceme. Dařilo se i občas odlehčovat vtipnými bonmoty. Hranice (tak často diskutovaná v kuloárech) mezi těmi „chytrými“ a „poučovanými“ se nekonala, prostě nebyla. Salónek zůstane v mé paměti lodí, která míří k cíli stále kvalitnějšího divadla a na níž spolupracuje kormidelník s důstojníky i posádkou zcela bez problémů.

Ale už konkrétně k představením:

Momo (DDS Brnkadla CVČ Lužánky Brno, vedoucí Petra Rychecká)

a) geneze představení

Inscenace Momo vznikla z celosouborového projektu, jehož cílem původně jevištní tvar nebyl. S prací na projektu bylo

započatou v březnu 2000, pokračovalo se na něm na letním táboře, kde se též rozhodlo o realizaci inscenace. Vstupovalo do něj 35 lidí ve třech věkových kategoriích (nejmladší – děti, starší – v představení dospělí, nejstarší – šediváci), dnes jich je 26, ale střídají se, nebývají všichni v každém představení. Premiéra se odehrála v říjnu 2000, dnešní repríza nese číslo 10. Text nosila Petra Rychecká v hlavě delší dobu, postupně se stal aktuálním pro momentální práci. Děti zaujal příběh a pak konkrétní situace např. rychlorestaurantu, květů času, stínohry, šedáků. Z důležitých témat to byl problém nedostatku času, rodičů, kteří na děti nemají čas, dokonalá panna typu Barbie, zvláštní nepopsatelné kouzlo Momo. Ústřední je však téma času.

b) z rozhovoru o viděném

Mezi pozitivita patří v této inscenaci celá řada věcí, především však obrovské množství skutečně divadelní práce. Celá škála vyjadřovacích prostředků, které byly použity – čili pro inscenaci objeveny, poznány a zvládnuty (např. zvláštní, hluboký hrací prostor čtvercového amfiteátru, stínohra, světla, hudba). Volba hry o silném sociálním tématu, padla i slova o hraničení s politikou (neb šediváci jsou svým charakterem jistým znamením totality) a s globální výchovou, hovořilo se o hře o všech vrstvách společnosti. Takto pojednané, širokoškalové představení s sebou nutně nese i řadu otázek, nedotažeností či nemožností dotáhnout. Řeč byla např. o zpracování předlohy, o tom, že je nutno při dramatizaci tak rozsáhlé látky na něco rezignovat a že to není vždy snadné – a to i při nejlepší snaze. Pak by ovšem mohlo dojít i k tomu, že z Endeho bohatého a fantazijního světa se stane nakonec plakát. Některým postavám chybělo větší citové zaujetí, měly možná příliš velký úkol nebo ve své roli ještě docela nedozrály. Epický způsob zpracování způsobil, že situace Momo nebyla tak vyhocena, divák se o ni málo bál, nemusela vyvinout příliš velkou aktivitu, aby své přátele a jejich rodiny zachránila. Jistým problémem je i technická vybavenost aktérů, bylo by třeba posilovat mluvní projev k větší srozumitelnosti. Použití nezvyklého hracího prostoru vyžadovalo od aktérů složitou práci s mizanscénou, která nebyla vždy zvládnuta (přestože se dá předpokládat, že u takového představení divák tak trochu počítá s tím, že některou postavu neuvidí z obvyklého úhlu pohledu).

Přes všechny zmíněné nedokonalosti zůstává tato inscenace zajímavým tvarem, který klade na své aktéry neobyčejně vysoké nároky a který přináší dnešnímu dětskému divákovi silné a závažné téma.

Pět holek na krku (LDO ZUŠ Uherské Hradiště, vedoucí Hana Nemravová)

a) geneze představení

Soubor existuje již šest let, ale děti se v něm postupně vyměňují, služebně „nejmladší“ člen je v souboru rok. Představení vzniklo jako

obrana duševního zdraví souboru. Děti totiž začaly číst pokleslou dívčí literaturu a knížka Ivy Hercíkové Pět holek na krku jim byla nabídnuta jako protiváha, protože je zaměřena především na vnitřní svět hrdinky (oproti zmíněným knížkách L. Lanczové, která se zabývá jen prvoplánovými příběhy a jejíž postavy vnitřní život prostě nemají). Pak nastala doba hledání a mapování, tvarování, dnešní představení bylo devátou reprízou. Hra funguje i s jiným rozložením rolí, než dnes (Petr, Nataša). Vznik postav zdvojeného alter ega zapříčinil právě silný vnitřní život Nataši. Alter ego vystupuje z pozadí v okamžiku, kdy Nataša začíná řešit svůj problém samoty a kamarádek a mizí ve chvíli, kdy jej vyřeší a sama už stojí.

b) z rozhovoru o viděném

Jedná se o představení s výrazným silným tématem samoty, které je opřeno o poctivé hledání adekvátního výraziva pro jeho zpracování. Vnitřní boj hrdinky je řešen postavami „dobrého“ a „špatného“ alter ega, což je nosný nápad. Nabízí i edukativní funkci – poznat, jak to v nás uvnitř chodí, jak se v sobě sami pereme. Toto řešení přináší některé velmi pěkné okamžiky (např. lákání kamarádky na bonbóny).

V představení byly sledány však i nepřesnosti při práci s prostorem, trochu nezřetelný je rámec snové retrospektivy. Ohlasy vzbudilo použití pyžama jako kostýmu, docházelo pak v závěru k situacím, kdy Nataša nebyla ve snu, v myšlenkách, ale v realitě a stále na sobě měla pyžamo. Představitel Petra tentokrát nebyl příliš ve své „kūži“ a vytvořil až karikaturu. Pravděpodobně to bylo způsobeno bouřlivou reakcí publika a jeho momentální nejistotou. Inscenace se pokusila nabídnout kvalitní předlohu a zpracovat ji do dramatické podoby. Byl zvolen zajímavý klíč pro vyjádření vnitřního boje hlavní hrdinky.

Matěj

B.I.B.L.I.O.V.A.K

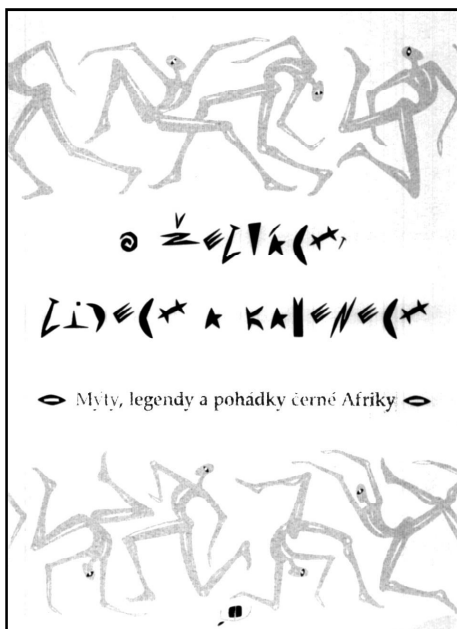
Bibliovak = jakýkoliv vak, sak, taška nebo batoh či jiné zavazadlo, jež nese alespoň jednu knihu. *Bibliovak se rodí zpravidla cestou mezi regály knihkupectví.*

Aby se i vaše zavazadlo mohlo stát „bibliovakem“ nabízíme Vám inspiraci z polic místního knihkupectví, jež najdete v přízemí obchodního centra na Horské ulici (vede dolů od náměstí Krakonošova náměstí).

(poznámka: v neděli rovněž zavřeno, vak tudíž není aktuální)

Lež, která se stala pravdou fulbové, západoafrické savany

Jednou slídila jedna hyena okolo vesnice a našla mrtvé kůzle. Celá šťastná ho sebrala a odtáhla si ho do lesíka, aby tam mohla

v klidu hodovat. Ale ve chvíli, kdy se hodlala pustit do jídla, uviděla v dálce smečku jiných hyen běžících přímo k ní. Ze strachu, že jí její bližní uloupí oběd, spěšně kůzle schovala a obsadila se vedle cesty. Pak začala krkat a zívát: „Uááh! Uááh! Uááh!“

Běžící hyeny se zastavily: „Copak, sestro - hyeno, co se děje?“

„Utíkejte rychle do vesnice! Všechn dobytek tam posel a mršiny vyházeli na smetiště. Dobře jsem se poměla. Teď se pomalu vrátím domů odpočívát.“

Po té lákové zprávě se smečka hyen vyřítla směrem k vesnici s takovým zápalom, že se pod jejich tlapami zdvihl obrovský mrak prachu.

Hyena to představení pozorovala a řekla si: „Vida, jak se moje lež stala pravdou, samotná lež by přece nikdy nemohla zvednout takový oblak prachu! Rychle, musím běžet, je to pravda! Je to pravda! Nechala své kůzle kůzletem a vyřítla se směrem k vesnici také.“

Taková je síla lži, protože když se lež pořád opakuje, jednoho krásného dne jí uvěří i ten, kdo si ji vymyslel.

6. - 2001

J.A. Komenský - Labyrint světa a ráj srdce

Čtení třetí

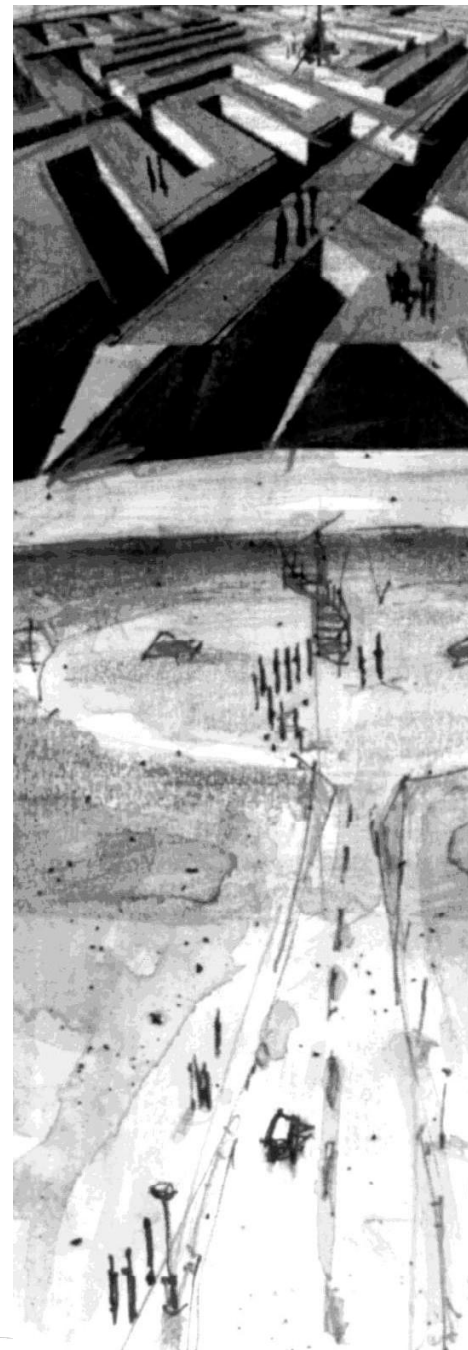
Kapitola X. - Poutník stav učených prohlédá;

nejprv veřejně

část druhá

...I uvede mne na nějaký rynek, a aj, tu oblakové študentů, mistrů, doktorů, kněží, mládenců i šedivců! Z nichž někteří po hromadách se drželi, spolu rozmlouvajíc a disputujíc; jiní se do koutů tiskli, jiným z očí. Někteří (což sem dobře vyšetřil, ale sem jim toho tam mluvit nesměl) měli oči, a neměli jazyka; jiní měli jazyk, a neměli očí, někteří toliko uši, bez očí a jazyka etc; takž sem porozuměl, že i tu nedostatkové přebývají. Vida pak já, že všickni tito odkuds vycházejí, a zase tam vcházejíce, jako včely z oule a do oule se motají, pobídnou, abychom tam také vešli.

Takž vejdem: a aj, tu síň veliká, již sem ani konce neznamenal, a v ní po všech stranách plno polic, příhrad, škatulí a krabic, že by jich na sta tisíce vozů neodvozil, a každá měla svůj nápis a titul. I řekl sem: „Do jakéž sme to pak apatěky vešli?“ „Do apatěky,“ řekl tlumočník, „kdež se lékové proti neduhům mysli chovají: a ta vlastním jménem bibliotéka slove. Pohleď, jací tu neskonali skladové moudrosti!“ Hledě tedy já, vidím učenců páteře přicházejících rozličně se okolo toho zatáčeti. Někteří, nejpěknější a nejsubtylnější vybírajíce, po kusu z nich vytahovali a do sebe přijímali, povlovně žvýkajíce a zažívajíce. Já, přistoupě k jednomu, táži se, co to dělá? Odpověděl mi: „Prospívám.“ „A jaká v tom chut?“ díím já. On zase: „Dokud se to v ústech žvýká, náhořkost neb nákyselost čítí, potom se obrací v sladkost.“ „A nač pak to?“ řekl sem. Odpověděl: „Lehčeji mi to přichází vnitř nositi a jsem si tím jistší: a co užítu nevidíš?“ I hledím na něj pilněji a vidím jej tlustého a tučného, barvy krásné, oči se mu jako svíce stkvěly, řeč byla pozorná a všechno při něm čilé. I dí mi tlumočník: „Což teprve pak tito.“

003 /

2001

VSTUP POVOLEN

IDENTIFIKACE

t.j. 003 / MMI

Klika, kterou lze vidět na snímku, patří mezi jednu z mála importovaných trutnovských klik. A nejde o kliku ledajakou! Pochází totiž z dílny Andrewa Witepowera, dvorního klikaře dramatika Marlowa. Faustovsky pojaté madlo - znak Markétčiných loken či hrudi ve vrcholu a zahnutý ďábelský jazýček na špičce, symbolika štítku vyvedeného v obraze číše, soubor křesťanství s magií a mystikou... to vše dokázal Witepower ve své době mistrovsky zpracovat.

Jak se ovšem dostala klika takového symbolického významu, s tak dramatickým nábojem, do Trutnova? „Jsem si vědom toho, že mého Fausta si i ostatní divadelní autoři oblíbí. Nebudou mít ovšem takovou kliku jako já. Věnuji ji do Čech, svému milovanému Rautinbergovi (který se později stal živoucí předlohou pohádkové postavy). Až budou nastupující plagiátoři hledat jádro pudla, klika bude dávno pryč,“ čteme z deníku Marlowova. (Netušil ovšem, že Goethe si Čechy oblíbil...). „Dnes jsem obdržel vzácný dar. Navždy jím budu otvírat dveře od svého domu, jenž jsem si nedávno nechal postavit na náměstí. Ať žije Marlow, Witepower i ten věčně nespokojený Faust!“, zapisuje si o měsíc později Rautinberg.

t.j. 003 / MMI

- NALEZENO -
u SOUSEDŮ

Na tomto místě bychom vám rádi nabídli trochu, třeba pedagogické, inspirace z bohaté studnice současné pedagogické literatury. Lze tento koutek brát jako možná osvěžení, možná jen jako ukázkou toho, jak se o podobných věcech, o něž i nám při našem "dramatickém" snažení jde, přemýšlí v jiných souvislostech. Tentokrát nabízíme pohled německých sociálních pedagogů.

Horst Belz a Marco Siegrist
Klíčové kompetence a jejich rozvíjení
(Východiska, metody, cvičení a hry)

„Klíčové kompetence představují soubor znalostí, dovedností a postojů, které přesahují konkrétní oborové poznatky a umožňují jejich efektivní

využití. Tyto kompetence jsou požadovány pro téměř všechna pracovní zařazení a umožní člověku, aby správně využíval a dále rozšiřoval své konkrétní dovednosti a znalosti, zaměřené na určitý obor. Proto se klíčové kompetence staly i základem oficiálního programu reformy českého školství.“

Vstup třetí

Schopnost komunikovat a kooperovat

Komunikativnost znamená připravenost a schopnost jedince vědomě a harmonicky komunikovat, tzn. vypovídat o sobě a ostatním co nejjasněji a nejsrozumitelněji, vědomě ostatním naslouchat, umět rozlišit podstatné od nepodstatného, být vstřícný k potřebám jiných a úzkostlivě dbát neverbálních signálů.

Zásady komunikace

-Komunikace je sdělení

-Existuje digitální a analogová komunikace.

-Nemohu nekomunikovat.

-Každá komunikace má obsahový a vztahový aspekt.

-Vztahová rovina určuje rovinu obsahovou.

-Každá komunikace podléhá interpretaci.

Deset zlatých pravidel úspěšného vedení rozhovoru

1. Můj základní postoj je: „Já jsem O.K. - ty jsi O.K.“ (Erik Berne)
 2. Čím lépe znám své potřeby a potřeby druhých, tím lépe jim mohu vycházet vstříc.
 3. Čím vstřícnější jsem k potřebám partnera, s nímž hovořím, tím více bude on (automaticky) uspokojovat mé vlastní potřeby.
 4. Pohledem do očí se navazuje kontakt - proto jsou kontrolní pohledy nezbytné.
 5. Čím výrazněji se rozhovor dotýká mých pocitů a pocitů partnera, tím důraznější je také naše gestika a mimika.
 6. Moudrý sklání skromně hlavu tam, kde chytrý mluví (Karl Peltzer) - proto umím dobře naslouchat.
 7. Vyjadřuj se jako „já“, ne jako „ono se“ nebo „my“ (Ruth Cohnová)
 8. Důležité není jen to, co se říká, ale „jak“ se to říká - a jak tomu druhý „rozumí“.
 9. Proto se snažím o jasnou, srozumitelnou a názornou výpověď - vlastní harmonie přesvědčuje.
 10. Selhávají-li všechny pokusy o smysluplný rozhovor, musím se rozhodnout, zda dosažení optimálního řešení stojí za námahu a vynaložený čas - mohu docela dobře žít i s kompromisy.
- Nauč se z teorie všechno, co můžeš, ale tváří v tvář druhému člověku na učebnici zapomeň. (C.G. Jung)

6. - 2001

JIHOČESKÁ
PŘÍLOHA

Milá slečno Masopustová,

Reagovala jste na můj článek „Obecná úvaha o recitačních soutěžích“, a protože vaši reakci považuji za zkrácenou a nekorektní, píši tuto odpověď:

Nalezla jste v mém článku myšlenky, které jsem nenapsala. Rozhodně nehodlám napadat práci paní J. Krčkové, které si vážím. Mé úvahy o úloze pedagoga a úloze porotce byly všeobecné a zabývaly se problémem, který mne skutečně ve **všeobecné rovině** zajímá.

Myslím si, že je v pořádku, existují-li „recitační hnízda (školy)“, které mají výrazný rukopis svého pedagoga a dokonce si myslím, že to ani jinak nejde. Myslím ale, že není vhodné a korektní, aby zástupci této jedné recitační školy zasedali v porotách okresních a krajských soutěží, pokud se těchto soutěží zúčastňují žáci té školy a dokonce děti, které tyto porotci přímo na soutěž připravovali. Nebo vám nepřipadají jako neovlivněné porotkyni absurdní výroky typu „dneska se to té recitátorce moc nepovedlo, ale včera na zkoušce to řekla mnohem líp...“ Mně ano.

Myslím, že v jakémkoliv oboru lidské činnosti je logické a mravně chtít, aby porovnání výsledků, různých metod a přístupů k práci provedla nezávislá strana. To se v jižních Čechách již několik let neděje. Já sama jsem byla dvakrát do poroty krajské soutěže přizvána a přiznám se, že to byla

nelehká úloha, kterou jsem tam musela sehrát. Odcházela jsem vždy s pocitem člověka, který měl pramalý vliv na to, o čem se tam rozhodovalo a vím, že podobné akce se už nikdy nezučastním.

Nevím, proč zprávu o průběhu krajské recitační soutěže v Českých Budějovicích nenapsal někdo z organizátorů. Já jsem byla požádána o své subjektivní stanovisko a to jsem napsala. Myslím, že by objektivní zpráva o průběhu, výsledcích i o složení poroty nejen letošního, ale i minulých ročníků byla užitečná - i pro informaci dalších lidí, kteří mají k uměleckému přednesu blízko - já sama jsem tuto zprávu nezískala, přesto, že jsem o ní žádala.

A na závěr si neodpustím jednu poznámku: slečno Masopustová, do vaší školy se nechystám.

Renata Slavíková

OPRAVNĚNÍ K VEDENÍ

TRUTSPEKTORÁT
SCHVÁLENO

DNE ... 6.2001

DNE 22. 6. - 2001

Příjmení:	Hulák
Jméno:	Jakub
Vlasy:	hnědé, snad
Barva očí:	hnědé, snad
Barva stěn koupelny:	modrá, snad
Oblíbená barva ponožek:	takové (ukázal na ty aktuální)
Oblíbený drahý kov:	to nějak nevím
Uzvedne do výše 1 m hmotnost:	90 - 100 kg
Za 24 hodin ujde:	1 km
Večeře pro dva za 55 Kč:	špagety s točeným salámem, ten salám na cibulce a s česnekem, vše posypané sýrem, ale asi by toho sýra nesmělo být moc

PROVĚŘENO

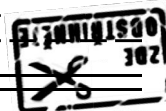

TAJNÉ

... 003 / MM

Z ARCHIVU

Vydal: Trutspektorát 24.6.01

OPRAVNĚNÍ K VEDENÍ

DNE ... 6.2001

Příjmení:	Králiková
Jméno:	Olina
Vlasy:	středně dlouhé, střapaté
Barva očí:	podle oblohy, nyní modré
Barva stěn koupelny:	bíle vymalovány, obklad okrové
Oblíbená barva ponožek:	je to podle oblečení
Oblíbený drahý kov:	stříbro, když už
Uzvedne do výše 1 m hmotnost:	nezkoušela, odhaduje, že 25 kg určitě
Za 24 hodin ujde:	40 - 50 km
Večeře pro dva za 55 Kč:	klidně pro 3 až 5, bramboráky se špenátem a se zelím

TAJNÉ

Z ARCHIVU

Vydal: Trutspektorát 24.6.01

DNE 22. 6. - 2001

PROVĚŘENO

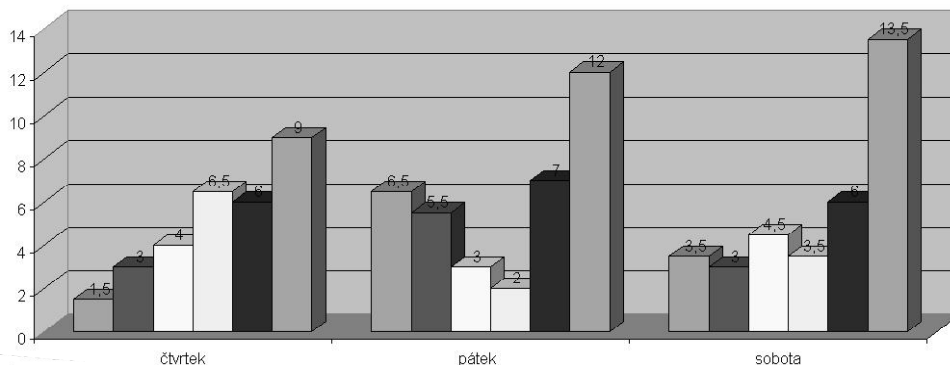
REDAKČNÍ

GRAF

SPÁNKOVÉ

AKTIVITY

... 003 / MM

... 003 / MM

!-ZACHYCNĚ

DNE ... 6.2001

neděle - 25. června 2001

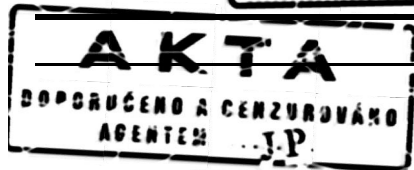

2001

PŘÍLOHA

Č. J. MMI/2206

nr. 22... 28... 6. - 200

DIAGNÓZA

Stalo se to ve středu. Vše proběhlo ve třetím poschodí na půdě pražské polikliniky v Revoluční ulici. Vzduch toho dne opět vydatně zabarvovala vsudypřítomná vůně dezinfekce, která se těžce vznášela nad čekárnou zející prázdnotou. Najednou se v nepravidelných intervalech začaly otvírat a zavírat dveře. A rovnou do ordinace, bez klepání, vstoupilo několik lidí. Odborníci v oboru, jak se později ukázalo, zaujali svá místa u hranatého stolu. Následující dění odstartovala jedna přesně mřížená instrukce, jejímž autorem byl samotný primář specializovaného oddělení Jaroslav Provazník. Tento komunikační impuls byl jednotlivci postupně přijat, zpracován a vyhodnocen. Poté se odborníci naráz chopili nástrojů podlouhlého tvaru a s důkladností a rozvahou začali dělat svou práci. Přibližně po hodině a půl se vyšetření blížilo ke konci. Z dílčích výsledků podrobného zkoumání dospěl ničím a nikým neovlivněný tým k této diagnóze:

Neinformovanost, neschopnost přijmout kritiku, stereotyp ve volbě témat, literárních předloh, kostymování, scénografií, nefundovanost, Pikaču..., "dramaticus diurus mezerius" - léčení a následná rehabilitace nutná!

Ráda bych se nyní podrobněji zabývala prvními výše jmenovanými příznaky, které způsobují novodobý druh virózy oslabující zdravotní stav dramatické výchovy v Čechách.

Neinformovanost a neochota přijmout kritiku

Jak jistě mnozí z vás správně tuší, vše v dramatické výchově a dětském divadle vychází a nepěstává se točit kolem učitelů, učitelek nebo - chcete-li - vedoucích. Právě oni jsou totiž důležité součástíkou, ba přímo hnačím motorem, který uvádí vše do pohybu. Jinými slovy - osobnost vedoucího vždy byla a s určitostí si troufám tvrdit bude začátkem i koncem veškeré práce s dětmi. Poněkud zarážející ovšem je, že i v dnešní době, kdy už by se dalo považovat o jisté tradici a dokonce historii dramatické výchovy a dětského divadla, se ještě objevují tyto zvláštní příznaky.

Samozřejmě že vždy budou mezi jednotlivými učiteli(kami) rozdíly. Každý vedoucí má jiný přístup k dětem, jiný styl komunikace s nimi. Práce mnohých je ovlivněna vnějšími podmínkami (např. prostor na pravidelné setkávání, podmínky...). Na některém počinání se odráží samotné složení celého souboru. Ale velké, někdy až propastné rozdíly výrazně figurují především v odborné a pedagogické fundovanosti. Tím ale v žádném případě nechci naznačit, že začínající učitel, který ještě nemá možnost nastřídat praktické zkušenosti v oblasti dětského divadla a dramatické výchovy zde nemá co dělat. Naopak se pokouším předeslat, že obrovská chuť, horlivost i v jistém smyslu obětavost je samozřejmě - zvláště v dnešní době - velice důležitá. Ale pro dosažení jisté kvality v práci s dětmi nestačí. Proto považuji za nezbytnou informovanost a všeobecný rozhled.

Jsem přesvědčena o tom, že získání základních znalostí o dramatické výchově, dětském divadle a dětském přednesu je dnes přístupné opravdu každému, kdo projeví zájem. Jestliže má vedoucí opravdovou chuť pracovat s dětmi, určitě by pro něj nemělo být problémem najít si čas na prostudování odborných knih (např. Metodika dramatické výchovy Evy Machkové, Hry pro šest smyslů Hany Budínské, Rozvoj osobnosti dramatickou improvizací Briana Wayne...), a časopisů vztahujících se k oboru (např. Tvořivá dramatika). Další velkou možností garantující obohacení o nové znalosti a získání praktických zkušeností jsou nejrůznější semináře zabývající se

problematickou jednotlivých oblastí dramatické výchovy. Právě o seminářích, a nejen o nich, pravidelně informuje např. Kormidlo - informační bulletin pro dětské umělecké aktivity. Variant jak dosáhnout alespoň minimální odbornosti v tomto oboru existuje opravdu velké množství. Zbývá už jen to podstatné - využít je!

S příznakem zvaným neinformovanost je úzce spjata i neochota až neschopnost přijmout kritiku. Dalo by se možná říci, že tyto dva příznaky se většinou vyskytují ruku v ruce. Nedovedu si totiž jinak vysvětlit některé kyselé, dotčené obličejové a někdy až agresivní výboje, které jsou určeny té "zlé" porotě, která právě takto uvažujícím vedoucím "ubližuje" svou "nemilosrdnou" kritikou. Reakce některých nezkušených (ale někdy i zkušených) učitelů na názory poroty, kterých jsem byla na přehlídkách svědkem, jsou někdy opravdu originální. Zdá se mi, že v těchto případech se zcela zapomíná na účel a smysl těchto besed s profesionály, kteří se snaží pochopit a následně též poradit. Chápu, že v každém z nás je určitý druh jisté ješitnosti, ale...

Nehledě na to, že - pokud si dobře vzpomínám - jedním z cílů dramatické výchovy je vedení dětí i k tomu, aby dokázaly přijmout kritiku, aby si z ní uměly něco vzít, a také aby se s ní uměly vyrovnat.

Tak nevím, asi raději podstoupím také jednu preventivní prohlídku, člověk si nikdy není jistý. Co když to právě teď lítá někde ve vzduchu?

DANIELA KOLÁŘOVÁ

Vysvětlivky:

Na pražské adrese Revoluční 19, nad odběr krve a pod psychiatrií, ORL, kožním, očním a dalšími odděleními, měla po celé jaro provizorní sídlo katedra výchovné dramatiky DAMU (v budově Divadelní fakulty v Karlově ulici byla tou dobou právě hubena dřevomorka). Výzkumy z terénu o současném stavu české dramatické výchovy shromažďovali a vyhodnocovali účastníci výběrového semináře kritiky dětského divadla a přednesu, tč. studenti 4. ročníku dramatické výchovy.

Kaširované děti

Z několika našich otázek vztažených k současnému stavu dětského divadla u nás vybírám prostě slovo: "spontánnost", (česky "živelnost", mimo jiné). Pojmenovává totiž skutečnost, bez které si dobré dětské divadlo neumí představit. Přesto ale v posledních letech, kdy jsem začala tuto oblast sledovat trochu soustředěněji, považuji setkání se skutečně spontánním dětským představením za poměrně vzácnou událost. Takový můj dojem může být samozřejmě velmi osobní a zkreslený mou omezenou diváckou zkušeností a třeba i vysokým nárokem, chci proto na prostor této stránky ke srovnání s vaším pohledem jen nabídnout svou domněnku, která mě už nějakou dobu tlačí v hlavě.

V mnohých představeních našeho dětského divadla mi totiž často ještě schází jedna podstatná věc - setkání se skutečnými dětmi, nespávanými žádnými pedagogickými předsudky a divadelními konvencemi, s takovými, které zůstávají i na jevišti tím úžasným živlem, jakým jsou mimo ně. Stává se mi, že mnohým představením a dětem v nich i přes dobrou vůli moc nevěřím a často cítím, že jim nějak nevěří ani mnohé děti, které se jich účastní. Co mi obvykle chybí, je právě jejich spontánnost - ta obyčejná, nenadsazovaná a neumělá, vznikající v každém okamžiku, vyrůstající z fantazie, hry a z bezprostřední dětské role v ní, ta, která umí přetéct až do hlediště. Jistě se o ni většina upíráme pokouší. Mívám ale podezření, že právě v mnohé snaze o vytvoření spontánního dětského představení se ta skutečně bezprostřednost většinou nějak rozpouští: jako bychom dětem, třeba s dobrou vůlí, podstrojovali naši vlastní představu o jejich světě, vztazích, hrách, o tom, co je asi trápí nebo vzrušuje..., a vytvářeli tak bezděky jakousi kašítku dětského světa, kterou děti

nějak během příprav inscenace nakonec vždy přijmou za svou. Výsledek zřídka bývá živelný.

Jak se tedy "dělá" ta kýžená nepolapitelná spontánnost, tak přirozeně vlastní všem dětem a tak záhadně vyprchávací z jejich hraní na jevišti?

Nemám tu potřebnou zkušenost, abych si vzápětí mohla dát vyčerpávající odpověď, tuším jen, že to má co dělat s rozdílem mezi hraním a předstíráním. Tím mám na mysli, že spontánní hra přestává v okamžiku, kdy se začíná předstírat, a to je na hrajících dětech okamžitě poznat, nějak se vevnitř zadrhnou a sevrnou, jejich tělo se rozladí s tím, co mají říkat nebo dělat, a zrazuje je bezděčnými gesty a nepřirozenou intonací. Když na jeviště například přijdou takové děti, které na něm náhodou, právě teď objevují tajuplné "něco" (nejčastěji kufr, bednu, krabice s klobouky, loutky), s čím si chvíli "jako že" lámou hlavu, než dojdou k překvapivému závěru, že by se s tím dalo hrát divadlo, a vzápětí předvedou samozřejmě předem secvičené představení, nejlépe s vloženými písničkami, nemohu na jejich "hru" prostě přistoupit. To je sice dost krajní případ, ale předstírání v tomto duchu vidám stále dost. Jiným příkladem mohou být představení usilující o realistické zobrazení vzájemných vztahů a situací mezi vrstevníky. Myslím, že hrát sebe sama je velmi těžké, tím spíš, že většinou zobrazované situace (z rodinného kruhu, kamarádkyňských sporů, školních škamek) sice mohou obsahovat nějaký konflikt, ten ale mívá v sobě už předem zakódováno dobré řešení podle obecných morálních pravidel (neutiskujeme slabší, nevyžádáme z našeho kolektivu ty, kteří se něčím liší, nevyvozujeme rychlé úsudky o někom, můžeme se mýlit a někomu uškodit...). a stává se tak divadelně jak pro diváky, tak časem i pro dětské herce nezajímavý, i když je technicky dobře zvládnutý (což bývá spíš výjimka). Mívá přichuť určité frázovitosti a didaktičnosti - a to s dětskou přirozeností neladí. (Nechci ovšem napadat vlastní látku mezilidských vztahů, které se děti bezprostředně týkají, zvažují spíš podobu jejich obvyklé reflexe v dětském divadle.)

Divadlo je způsobem soustředěné a zesílené vzájemné komunikace, která vychází z potřeby sdělovat jiným členům lidského společenství vlastní zkušenost se světem a porovnávat ji s jejich vlastní. Ať se děje jakýmkoli způsobem, musí být aspoň na straně autorů divadla spontánní, otevřený zájem o tuto komunikaci. U mnoha dětských představení ale pozorují, že ten autorský zájem je (snad jen nevědomky) zaostřený někam jinam: na efektnost vystoupení, na vnější napodobení populárních zábavních žánrů (viz příspěvek Lukáše Horáčka), na vyvolání silného dojmu, na originalitu, na uměleckost, na roztomilost, na seberealizaci, na sdělení určitého názoru nebo prostě na děláni divadla. Ale tehdy se sama sebe ptám, jestli mě ty děti na jevišti potřebují jen k tomu, abych na konci jejich vystoupení zapleskala. Jestli se aspoň už vnímá tu mlčící tmu v sále jako partnera, který přišel na chvíli podívat se na svůj svět jejich očima. Jestli jejich důvodem ke hraní divadla je právě ta výlučná příležitost k vyvolání společného zážitku, k upozornění na něco zajímavého, připomenutí něčeho pro ně důležitého, přezkoumání kousku našeho světa. Někdy mi spíš jejich důvod uniká, nevím, proč se trápí ony na jevišti a já v hledišti. Vždyť nás do divadla nikdo nenutí, vždyť hraní divadla má přece vycházet ze spontánní chuti hrát si.

Spontánnost je neuchopitelná, nedá se udělat, ani demonstrovat: usilování o ni vede naopak ke křeči. Jeden z mých největších divadelních zážitků z dětského divadla se odehrál u nás doma, když na nějakou sváteční večeři přišlo několik známých se svými dětmi. Děti bylo asi sedm, různé starých - ani na okamžik jsme jim nemuseli zaopatřovat zábavu: naopak asi po hodině společného kutění ve vedlejším pokoji nám přišly zahrát s nalezenými věcmi, loutkami a hudebními nástroji svoje divadlo! Hrály o nás všech, kteří jsme se na ně dívali: vystřížně, vtipně, duchaplně, spontánně. Nic nepředstíraly, o nic jiného jim nešlo, než se s námi pobavit. Od té doby jsem ještě víc

utvrzená v přesvědčení, že pokud hrají děti divadlo samy od sebe, je určitě vždy spontánní a živé, opravdové. O to víc je na nás, kteří jim do té hry z nějakých svých "dospěláckých" důvodů vstupujeme, abychom se nepokoušeli jejich spontánnost vytvořit, ale zachovat.

MILADA ŠKVAŘILOVÁ

Pásmo je, když...

Divadlo je odpradávná svébytný způsob komunikace (komunikací o komunikaci...). Prostřednictvím divadla tedy ostatní něco sdělujeme. Dost důležité (snad i nejdůležitější) jsou při tom dvě věci: za první - aby ti, co sdělují, věděli, proč a o čem hrají, a za druhé - aby totiž pochopili i diváci. A to ještě není všechno, neboť mluvíme-li o divadle, neměli bychom zapomínat ani na jeho základní pravidla a podmínky, jako jsou dramatická situace, jednání postav, přítomnost konfliktů... Při tom všem navíc musíme brát v úvahu věk herců, jejich vybavenost mluvnímí a pohybovými dovednostmi. Pokud se přes to všechno rozhodneme divadlo s dětmi dělat, nutně se před námi objeví otázka, o čem budeme hrát a jakou si k tomu zvolíme předlohu. A zde může být a často bývá kámen úrazu. Myslím totiž, že problematická volba předlohy bývá prvopočátkem většiny budoucích problémů a potíží v představení. Některé z nich se opakují častěji, a je tedy podle mého mínění možné se jich (alespoň částečně) vyvarovat.

Vzhledem k tomu, že většina dětí do určitého stupně svého vývoje nedokáže udržet delší dobu pozornost a nezvládá také uceleně fabulovat (což vyžaduje klasický dramatický typ výstavby), využívají se další možnosti jak látku zpracovat a v jaké formě ji převést na jeviště. Jedním z typických tvarů, který se v dětském dramatickém projevu často objevuje, je pásmo. I když by se mohlo zdát, že vytvořit takové pásmo není nic složitého, není tomu tak. I v tomto případě se tvůrci dopouštějí některých chyb, a to proto, že nerespektují divadelní zákonitosti. Na konkrétních příkladech tří typů pásem se pokusím tyto problémy popsat.

Pásmo I - Let', holubičko bílá...

Na první pohled záslužný čin pani učitelky, která se snaží v dětech probudit zájem o poezii (lidové říkanky a písně...) tím, že sevíčí takové pásmo. může skončit nezdarem. Jako příklad bych uvedla představení Vánoce, které jsem měla možnost letos zhlédnout na jedné pražské obvodní přehlídce. Žáci asi ze 4. třídy stojící v řadě překomolili pár lidových i nelidových říkanek a písní a občas text spartakiádne dolustrovali nějakým gestem. Kostýmy a la Chytrá horákyne (chlapec v kožíškové vestě - dívka v minisukni...) a gumová panna, znázorňující Ježiška (po použití odložená - pohozená v rohu jeviště), měly být pravděpodobně pokusem o nějaké scénografické prvky. To vše za klavírního doprovodu a přímého (za oponou špatně skrytého) dirigování pani učitelky. Jistě i vy si vzpomenete na časy nedávno minulé, kdy jsme v estrádách tohoto typu blahověčili naším maminkám a dělnicím...

Pevně doufám, že se takovéto případy objevují jen zřídka. I když nulté číslo Deníku minulé Dětské scény, přesněji zprávy o předchozích regionálních přehlídkách, mi mé doufání trochu hatí...

Pásmo II - Vezmi si, čo chceš

Na minulé Dětské scéně jsme měli možnost zhlédnout pásem hned několik. Začneme souborem Nepindej ze ZUŠ Žatec s představením Vám taky dupou králíci? Koláž textů Jana Vodňanského byla vcelku příjemnou podívanou. Přesto se toto představení nevyhnulo hned několika problémům, které se v tomto žánru vyskytují poměrně často.

často. Myslím, že ten nejpodstatnější spočíval v absenci jednotného tématu. Pokud divák odchází z představení, a neví, o čem bylo, je něco v nepořádku. I pásmo by totiž mělo mít určitý řád a nemělo by být jen náhodným řazením textů vedle sebe. Ty texty jsou totiž jakousi zástupnou řečí - metaforickým (nebo metonymickým) vyjádřením, a měly by tedy mít svůj význam a smysl. To platí i pro jednotlivé výstupy, z nichž každý sám o sobě může mít svůj vlastní význam. Také pak ale musí být taková koláž čitelná v kontextu celého představení. A to se v tomto případě ne zcela dařilo.

Pásmo III - Cílová rovinka

Dost dobře se naopak dařilo ostrovskému souboru Na poslední chvíli s představením Ach, to je svět. Vtipně nám dokázal představit svůj (dřívě i náš) svět, a to prostřednictvím lidové poezie. Na rozdíl od prvního případu (Vánoce) se zde podařilo lidové texty jaksí znovuoživit. Představení mělo potřebnou dávku kontrastů a dynamiky a dobře byl dodržován i temporytmus celku (což u žateckého souboru také chybělo). Že pásmo může poskytnout prostor pro sebevyjádření dětí (studentů), kteří - více či méně - vědí, co text nabízí a co jeho prostřednictvím sdělit, dokládá právě toto pásmo.

Tento typ práce s sebou přináší mnohé výhody. Dějová linka může být volnější, unese řadu odboček a oživení děje, nemusí se tu řešit otázka

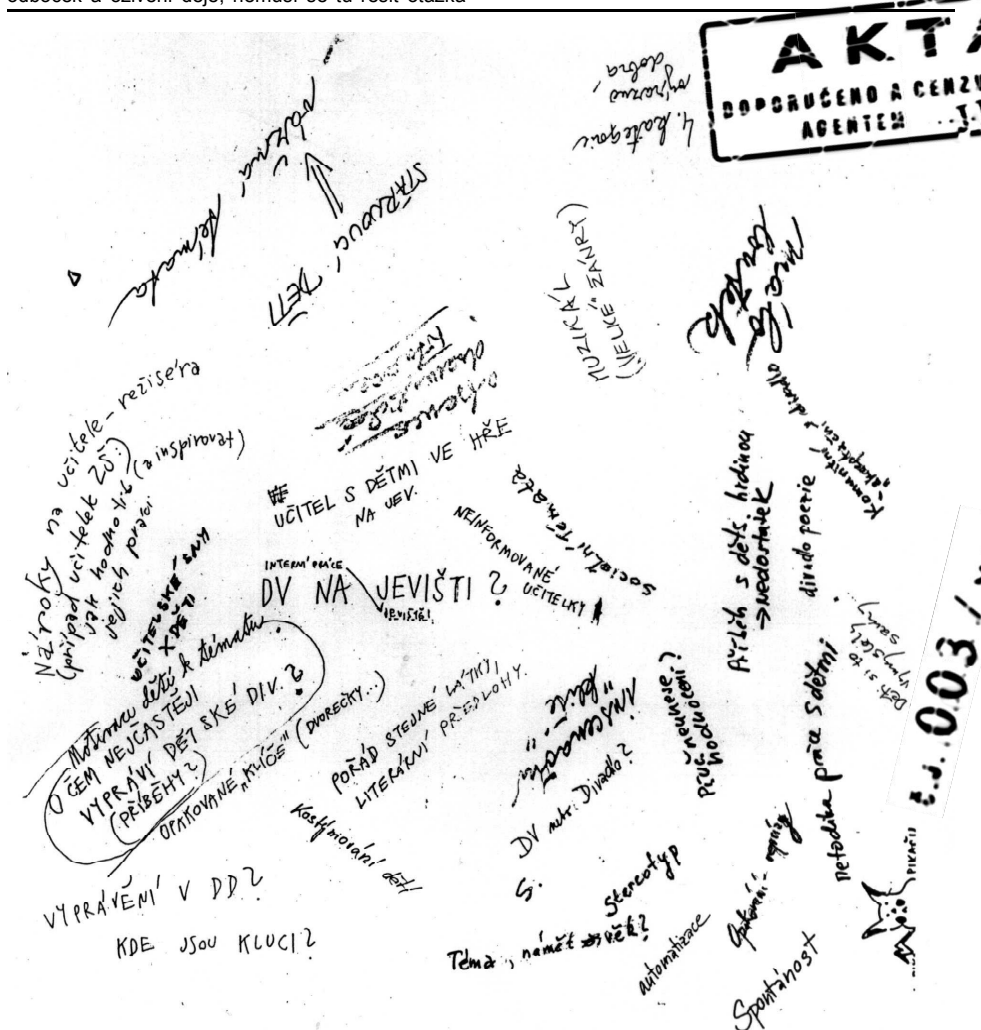
důležitých a méně důležitých" rolí, všichni členové skupiny jsou stejně "zaměstnaní", téma není nutno vyslovovat přímo, ale pomocí "zástupných" textů, děti nemusí vstupovat do rolí - jednájí samy za sebe a z větší části odpadají i problémy se scénografií a kostýmy (časté v ostatních typech dětských představení). Přesto tento na první pohled jednoduchý tvar v sobě skrývá nemálo nástrah a těžkostí. Pokud se tedy některá učitelka rozhodne s dětmi nacvičit několik říkanek a doplnit je ilustrujícími gesty, pak o divadlo skutečně nejde a cesta tudy nevede (to se mohla dozvědět paní učitelka, která připravila Vánoce, kdyby ovšem tolik nechávala s dětmi na oběd....). V neposlední řadě jde i o problémy spojené s dynamikou a temporytmem představení. Nejčastější potíže pak spočívají v nahodilém výběru textů a jejich stejné nahodilé řazení, textů bez konkrétního významu a absence jednotného tématu.

Někteří kritici tvrdí, že pásmo není divadlo, ale kolektivní recitace, a často mají pravdu. Ale pokud už touto formu jevištního předvedení literární předlohy zvolíme, myslím, že je užitečné hledat inspiraci a poučení právě v divadelní tradici (teorii) a v dobrých představeních tohoto typu, třeba zrovna v rámci některé z příštích Dětských scén.

VLADIMÍRA BUREŠOVÁ

Problémy

“Na tento balící papír napište a pojmenujte všechny problémy, které se podle vás vyskytují v současném divadle hraném dětmi.” Takto nebo

Kolektivní snímek současné dramatické výchovy, dětského divadla a dětského přednesu v Čechách a na Moravě, který vznikl na poliklinice v Revoluční ulici č. 19 dne 21. března 2001.

PŘÍLOHA

2001

LJ MMI-12298

AKTA

D "A G N O Z A F E N Z A K A N O"

nějak obdobně začala jedna hodina Praktického semináře křivky dětského divadla a přednesu na pražské DAMU.

"Vyberte si jeden z těchto problémů a napište o něm článek, který budou číst účastníci letošní Dětské scény." - Zadání jedné z dalších hodin.

"Já bych si vzala: studentské představení, které vzniklé pro určitého diváka funguje (nefunguje) jako představení formální, na přehlídkách." - Můj výběr, můj problém.

To, co následuje, je pokus o naplnění zadání.

PP (Problém Problému)

Neodpovídám si zároveň vyřčenou otázkou?

Odpovídám. Představení, které vznikne pro určitého, zasvěceného diváka, nefunguje jako představení formální, například na přehlídkách. (Není to nějak všeobecná, povrchní a neobhajitelná "moje pravda"? Kromě toho, že je to na článek poněkud málo, nebude problém ještě jinde?!)

PFP (Problém Formulace Problému)

Kde se skrývá téma tohoto problému?

Nejprve si pokusme ujasnit pojmy:

"Studentské představení" = *divadelní představení, které prezentují studenti (ovšem i ostatní teenageri bez střední školy příslušného věku). A hned tu mám ale další problémy - představení, které spolu se studenty připravil vedoucí-pedagog (nebo vedoucí-nepedagog) a představení, které si studenti připravili sami.*

"Určitý, zasvěcený divák" = *kamarád, známý, příbuzný.*

"Formální představení"; "přehlídka" = *představení; místo sloužící k předvedení, konfrontaci a podrobení se kritice.*

Je neoddiskutovatelné, že proces vznikání představení - ať jej vede, nebo nevede vedoucí - je přinejmenším užitečný. Může být samozřejmě více či méně cílený, strukturovaný, analyzovaný. Tento proces je tu ale (v případě studentského divadla) především proto, aby vznikl produkt - divadelní představení. Teenagerům, obzvláště těm, kteří předvádějí divadelní představení, je vlastní schopnost a nutkání přemýšlet o světě, lidech, věcech a vztazích mezi nimi a v něm. S tím zároveň jde ruku v ruce schopnost a touha toto vyjevovat, sdělovat a předkládat - k čemuž je právě divadelní představení velmi vhodnou formou.

Studentské divadlo (divadlo teenagerů) vzniká (a při středních školách, především na těch humanitně zaměřených, samozřejmě také na ZUŠ a výjimečně i jinde - viz např. loňský Prasetau Jihlava, soubor při diagnostickém ústavu. (Poznámka na okraj: Jihlavští divadelníci-amatéri nejsou jediní, kteří fungují při podobném ústavu. Myslím ale, že podobné skupiny patří spíše do sféry dramaterapie, byť aktéři svým věkem patří k divadlu studentskému, resp. teenagerskému.) Na "mateřských" scénách příslušných souborů a skupin vznikají a konají se především představení neformální. (Z vlastní zkušenosti studentky gymnázia vím, že vzniká mnoho těchto představení, tzv. akademií a besídek.)

A konečně se dostávám k problému, o který mi šlo: Některá tato neformální představení přenesená na půdu formální, zejména přehlídkovou, ztrácí svou schopnost jako divadelní představení fungovat.

A ihned je nutné podotknout, že jde především o představení bez vedení vedoucího-pedagoga-odborníka, který ví (měl by vědět) o následujícím:

Studentské divadlo má - stejně jako divadlo dětské - dva úlohy: pedagogický a divadelní (viz Eva Machková: Úvod do studia dramatické výchovy, IPOS-ARTAMA, Praha 1998). Přičemž u studentského divadla, v souvislosti s věkem a vyspělostí aktérů,

začíná být akcentována právě divadelnost. Jsou posuzovány divadelní prostředky a jejich zvládnutí, volba tématu (předlohy, divadelní hry) a jeho srozumitelné předvedení divákům; i když tu stále nepochybně zůstává přítomen cíl pedagogický. Tedy srozumitelnost a divadelnost - a potom necht' se představení vznikle kdekoli pro pár známých či k nějaké báječné příležitosti hraje pro kohokoli.

(PVZ) (Problém V Závorce)

(Stále přemýšlím o rozdílu mezi představením souborů a skupin, které má možnost vést vedoucí-odborník, a těch, která vznikají z interní potřeby skupiny teenagerů. Mám pocit, že taková neformální vystoupení by snesla možnost setkání, konfrontace a dejme tomu i soutěž ve "své váhové kategorii", na své přehlídce. Na přehlídce studentských (ne)divadel, kde by ovšem soubory měly možnost konzultace s odborníky. I přes "snížený práh divadelnosti" jako setkání vrstevníků, kteří mají zájem divadelně se vyjádřit, by něco takového snad mohlo fungovat.)

MVP (Můj Velký Problém)

Mohu se svými znalostmi a zkušenostmi studentského divadla o tomto problému psát články? Mám pocit, že o studentském (a dětském) divadle vím málo. Jsem na pomyslné startovní čáře tohoto oboru, ke kterému mě předurčuje mé studium výchovné dramatiky. Z pozice vedoucího-pedagoga jsem nepřipravovala jediné představení. Články o nějakých problémech vznikají proto, aby se na problémy buď upozornilo, začalo se o nich diskutovat nebo se začaly s přispěním autora řešit. Snad můj článek přispěje alespoň k diskusi...

VERONIKA BERGEROVÁ

"Zavřete oči, přicházejí velké žánry!"

(Dílčí diagnóza stavu českého dětského divadla)

"Velkými žánry" myslím vše, k čemu se během 20. století ne jevištních propracoval profesionální "šou-byznis", a především muzikál, jako absolutní syntéza. Snahy vstoupit s dětskými soubory do této vysoce stylizované oblasti se množí. Určitou roli přitom hraje vliv boomu a kultu muzikálů v 90. letech, ale nepochybně by to bylo a i nadále bude lákavé i bez takových ikon. Proč? Producenti kteréhosi z muzikálů to v jakémsi rozhovoru označil jasně: mluvené slovo devaluje, pomocí muziky máme šanci působit na diváka jinými kanály. Otázkou je, nedevaluje-li i hudba - všudypřítomná v rádiích, reklamách, v supermarketech.... Ale budíž.

Z toho, co lze potkat na jevištích, však spíše než snaha o sdělení proslovit snaha o efektnost a snadnost. Snadnost jak "výroby", tak divácké percepcie. Dosáhnout hereckého výrazu (nejen) s dětmi je obtížné, zato choreografie se prostě odkrokuje, usilovným opakováním uloží do paměťových drah - a hurá před diváky, protože je to jako celek "působivé" i bez výrazu. Asi jako sídlíště - na architektonických plánech z leteckého pohledu je to působivé, ale k romantické procházce...? Písnička je s průměrně nadanými dětmi poměrně snadno fixovatelná, lze ji představení propůjčit, lze ji zopakovat při děkovačce a nepřítomnost jakéhokoliv výrazu v interpretaci písničky průměrný divák přehlédne. Písnička je sama o sobě jakoby něco více - než-li falešně, jako by se na jevišti něco děje, i když se vlastně nic neděje. Obávám se, že se tím i trochu hraje na to, že se demonstuje schopnost zpívat či hudebně hrát, což je "chvályhodné" v našem mediálním světě, kde si lidé cestou do školy a při práci nezpívají. Nechápu, proč by to mělo na této rovině skončit.

Kritický argument efektnosti a snadnosti (s náznakem malé kreativity dětí a nepatřičné

manipulace s dětmi i s divákem) lze napadnout instantním výrokem: "dětí to baví". Pomínu to, že nechápu, proč by měl být divák mučen jen proto, že to děti baví, a vážně se zeptám: Proč je to baví a co je vlastně baví?

"Velké žánry" vznikají jako vrchol efektnosti, vrchol toho, čím lze diváka oblažit, jako vzor - jak na úrovni profesionálního zpracování (Fred Aster), tak na úrovni námětu (americký sen - My fair lady). Jsou jakousi reklamou na život a s běžnou reklamou mají společnou nejen skutečnost, že fungují jako vzor (zhmotněný cíl), ale i masovost příjemců - tedy všeobecnou známost. Příjemce se stává členem komunity příjemců, není sám, sdílí své city i hodnoty - hlavně názor na to, co je hezké a dobré. Píseň (nebo aspoň její refrén) je pak něco, co lze uchopit stejně snadno jako reklamní slogan. Takové jsou velké žánry a takto jsou součástí světa, s nímž se děti vyrovnávají. Klasickou formou takového vyrovnávání se je pak nápodoba a kreativní hra. Proč však jako dítě budu radši přehrávat zprofanovanou reklamu než třeba to, jak šla stařenka přes silnici a nic jí nepřejelo? Jako dítěti se mi líbí neměnná pravidelnost - opakuje se to vždycky stejně, což je v reálném světě celkem vzácné už proto, že já sám (dítě) jsem ve vývinu. Ze stejného důvodu také rád hraji či paroduji například rodinné a jiné rituály. Říkám tím: takhle to je a já jsem si toho všiml a taky to tak dokážu. A jestliže si při hře na rodinný rituál kůžešně přisvojují status rodiče, při hře na reklamu nebo na zábavnou šou si přisvojují status mediální hvězdy, případně někoho profesně zdatného (zpěváka, tanečnicka).

Legrace ovšem přestává ve chvíli, kdy se zapomene, že si na to hrajeme, a začne se dělat opravdu show. Nastává opakované rutinní secvičování, protože to nějak musí navenek vypadat. Otvírají se problémy tematické, protože sami pro sebe jsme si s tím a na to hráli, aniž bychom tomu museli rozumět, a třeba i právě proto, že tomu nerozumíme. Teď bychom to najednou měli sami sdělovat nebo tomu aspoň rozumět, abychom si z toho mohli veřejně dělat legraci...

No a jestli jste, milí čtenáři, už nějakou tu šou či besídku zažili, netruchejte, ještě máme vše před sebou. Nastupuje totiž moderní technika se všemi kouzly světelnými i zvukovými, mikroporty, playbackem, výpravnými dekoracemi a kostýmy, časem se objeví i hydraulika a jeřáby a za sršení a bouchání pyrotechnických efektů nastane to pravé neo-baroko. Tato vize je natolik reálná, nakolik má něco společného sponzorství a okázalost. A protože bude patrně ještě nějakou chvíli trvat, než bude v ČR více investováno do lidského potenciálu než do materiálu, čeká nás buď scénografická "chudoba" nebo boj se svůdností neúčelné okázalosti.

Jde tedy o zapovězené území? To snad ne, ale rozhodně o území obtížné a se záslužnými propastmi a bažinami nevkusů. K jeho zdolání potřebuji značnou vybavenost. Výraz může a mělo by mít nejen dramatické hraní, ale i hraní hudební, zpěv a stylizovaný pohyb, jako tanec či akrobacie. A najdu-li své sdělení, čeká mě náročná dramaturgická a kompoziční práce, aby to bylo divadlo, kde se něco děje tím, že se jedná, čemuž písně a tance často kladou velké překážky. A jako zásadní pro mě zůstává otázka, jak to udělat, abychom si mohli na ten "velký žánr" hrát před diváky a s diváky, abychom tuto svou hru "na" dokázali komunikovat. Anebo jak to udělat jinak, jak udělat opravdový dětský muzikál, opravdovou dětskou hru se zpěvy nebo opravdovou dětskou operu, v nichž by se protagonisté mohli autenticky prezentovat přiměřeně svému věku a své vybavenosti, v nichž by jejich projev měl výraz a sdělovat by jejich téma a v nichž by se jejich "umělecká" složka osobnosti mohla tvořivě rozvíjet k potenciální dokonalosti, a to nikoli pouze v jednom směru na úkor ostatních (balet - přednes...), a současně se všemi dalšími osobnostními složkami (přiměřené sebepojetí, schopnost kooperace, hodnotové a morální koncepty...).

Hodně štěstí, odvázní poutníci!

V Liberci 21. 5. 2001
LUKÁŠ HORÁČEK

SOUTĚŽ

SCÉNÁŘNÍ KONKURSE PRO Č.J. MMI2228

Dnes stále zůstáváme na náměstí. Jelikož jsem mezi odpověďmi nenašel ani jednu správnou, ponechávám zde včerejší otázku. Nedaleko Krakonošovy kašny stojí zajímavý barokní sloup. V jeho spodní části lze vidět postavy světců v životní velikosti (Jáchym, Anna, Marie, Jan Nepomucký ve vnitřním kruhu na čtvercovém podstavci, o něco níže pak Zachariáš, Alžběta, Jan Křtitel a Josef), na jedenáctimetrovém sloupu pak ční do výše sousoší, po němž je sloup pojmenován. Na sloupu je umístěn latinský chronogram a též zajímavý český nápis, z něhož se lze ledacos dozvědět.

Otázka dne zní:

Jak se sloup na náměstí jmenuje a kdo ho nechal vystavět?

Dovoluji si i podotázku pro experty - **dokážete spočítat z latinských číslic v chronogramu rok údajného postavení sloupu?** (malá nápověda: dělá se to tak, že si opišete všechna velká písmena v latinském nápisu, seřadíte je v pořadí tisícovky, pětistovky, stovky, desítky, pětky a jednotky a všechno to sečtete)

Těším se na odpovědi! Matěj

STRAIK

OLIDARNOSC

ALERN TRUTNOVSKÝ PŘEHLEDEK PRO Č.J. MMI2228

STÁVKA

22. - 28.6.

TRUTSPEKTORÁT

Č.J. - MMI212808

CO DNES A CO ZÍTRA

pondělí 25. 6.

7.30 - 8.15	snídaně - soubory, seminaristé	
8.30 - 12.30	dětská dílna (soubory)	- I - II
	semináře pro dospělé	
	= seminář A	ND-1
	= seminář B	MěÚ
	= seminář C	Nivy
	= seminář D	ZUŠ-D
9.00 - 11.15	3. blok vystoupení souborů představení pro veřejnost (viz odpolední blok)	ND/ kino
12.30 - 13.45	oběd - soubory, seminaristé	
14.00 - 16.30	3. blok vystoupení souborů	
	* Tom Sawyer	ND
	Turnovské divadelní studio	
	* Za Ludmilou!	ND
	HOP-HOP ZUŠ Ostrov	
	* Když kdo má rád koho	kino
	Horní-Dolní, dramatický kroužek	
	ZŠ Sloupnice	
17.00 - 18.45	diskusní klub	MěÚ
	pro seminaristy	
17.00 - 18.45	diskuse	ND-S
	lektorského sboru s vedoucími	
	souborů	
18.45 - 20.00	večeře - soubory, seminaristé	

úterý 26. 6.

7.30 - 8.15	snídaně - soubory, seminaristé	
8.30 - 12.30	dětská dílna (soubory)	- I - II
	semináře pro dospělé	
	= seminář A	ND-1
	= seminář B	! ZŠ-TS
	= seminář C	Nivy
	= seminář D	ZUŠ-D
9.00 - 11.30	4. blok vystoupení souborů představení pro veřejnost (viz odpolední blok)	ND/ kino
12.30 - 13.45	oběd - soubory, seminaristé	
14.00 - 16.30	4. blok vystoupení souborů	
	* Kniha džunglí	ND
	DDS TY-JÁ-TR-CO?!	DDM Praha 7
	* Celé léto v jediném dni	kino
	ZUŠ J. Kličky Klatovy	
	* O vrabci s uštěřeným jazykem	kino
	Divadlo Hudradlo Zlív - 3. oddíl	
17.00 - 18.45	diskusní klub	! Nivy
	pro seminaristy	
17.00 - 18.45	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů	ND-S
18.45 - 20.00	večeře - soubory, seminaristé	
20.15	večerní představení	kino
	* Havrane z kamene	
	ZUŠ (Žerotín) Olomouc	

Legenda:

SLŠ – Střední lesnická škola

MěÚ – Městský úřad

ND – Národní dům

Kino – kino

ZUŠ – Základní umělecká škola

SCHVÁLENO

PŘIPRAVENO
K TISKU

Deník dětské scény - Trutnov 2001. Číslo 3.

Redakce: Roman Černík, Iva Dvořáková, Anička Trčková, Zdeněk Dlabol, Pavel Kocych. Foto: Zdeněk Fibír. Redakce příspěvků z regionálních přehlídek: Jakub Hulák. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 25.6.2001 v 0.30. Vychází - 25.6.2001 v 12.00. Náklad - 300ks.